

OP Ryhmän osavuosisikatsaus
1.1.–31.3.2020

OP Ryhmän osavuositiedot 1.1.–31.3.2020:

Tulos ennen veroja 129 miljoonaa euroa – asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat, sijoitustoiminta ja arvonalentumiset heikensivät tulosta

Tulos ennen veroja 1–3/2020	Korkokate 1–3/2020	Vakuutuskate 1–3/2020	Nettopalkkio- tuotot 1–3/2020	CET1- vakavaraisuus 31.3.2020
129 milj. €	+9 %	+21 %	+4 %	17,7 %

- Tulos ennen veroja oli 129 miljoonaa euroa (194).
- Asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat: korkokate kasvoi 9 % 319 miljoonaan euroon (294), vakuutuskate 21 % 131 miljoonaan euroon (109) ja nettopalkkiotuotot 4 % 244 miljoonaan euroon (234).
- Vallilan kiinteistö myytiin 31.1.2020. Kaupasta kirjattiin myyntivoittoa 96 miljoonaa euroa. OP Ryhmä jatkaa toimintaansa kiinteistöissä pitkäaikaisena vuokralaisena.
- Koronaviruspandemian (COVID-19) aiheuttama sijoitusmarkkinoiden kehitys laski sijoitustoiminnan tuottoja. Tuotot sijoitustoiminnasta laskivat vertailukaudesta 88 % 11 miljoonaan euroon (90).
- Yhteensä tuotot laskivat 16 % 662 miljoonaan euroon (790) (väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien kasvoivat 11 %).
- Kulut kasvoivat 12 % 518 miljoonaan euroon (465) ICT-kulujen ja -poistojen sekä viranomaismaksujen kasvun myötä.
- Saamisten arvonalentumiset olivat 105 miljoonaa euroa (11). Erityisesti maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto sekä koronaviruspandemian vaikutukset luottoriskinäkömään kasvattivat saamisten arvonalentumisia.
- OP Ryhmän luottokanta kasvoi vuodessa 6 % 93 miljardiin euroon (88) ja talletukset 3 % 65 miljardiin euroon (63).
- CET1-vakavaraisuus oli 17,7 % (19,5). Suhdeluvun laskuun vaikuttivat maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto ja luottokannan kasvu.
- Vähittäispankin tulos ennen veroja laski 85 % 8 miljoonaan euroon (49). Korkokate kasvoi 2 miljoonaa euroa, nettopalkkiotuotot 1 miljoonaa euroa ja sijoitustoiminnan nettotuotot 14 miljoonaa euroa. Saamisten arvonalentumiset, 57 miljoonaa euroa, kasvoivat 49 miljoonaa euroa. Luottokanta kasvoi vuodessa 4 % ja talletukset 6 %.
- Yritys pankin tulos ennen veroja laski 76 % 14 miljoonaan euroon (56). Korkokate kasvoi 12 % ja nettopalkkiotuotot 24 %. Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 29 %. Sijoitustoiminnan nettotuottoja laskivat markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin muutokset. Saamisten arvonalentumiset, 47 miljoonaa euroa, kasvoivat 42 miljoonaa euroa. Luottokanta kasvoi vuodessa 8 %.
- Vakuutus tulos ennen veroja laski 33 % 59 miljoonaan euroon (88). Vakuutuskate kasvoi 18 % 138 miljoonaan euroon (117). Tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 51 miljoonaa euroa 21 miljoonaa euroon. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 % (97,5).
- Muun toiminnan tulos ennen veroja oli 57 miljoonaa euroa (5). Vallilan kiinteistön myynti paransi tulosta 96 miljoonaa euroa.
- Katsauskauden aikana OP Ryhmä investoi yhteensä 82 miljoonaa euroa (74) toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen.
- Kertyneet uudet OP-bonukset olivat 65 miljoonaa euroa (69).
- Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden määrä oli 2,0 miljoonaa. OP Ryhmän pankki- ja vakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä oli 1,3 miljoonaa.
- OP Ryhmä heikensi 21.4.2020 tiedotteella tulostuloksiaan vuodelle 2020: OP Ryhmän vuoden 2020 tuloksen ennen veroja arvioidaan jäävän pienemmäksi kuin vuoden 2019 tulos. (aiemmin samantasoisiksi). Näkymistä kerrotaan tarkemmin kohdassa "Loppuvuoden näkymät".
- OP Osuuskunnan hallitus päätti 27.4.2020, että OP Ryhmän pitkän aikavälin strateginen tavoite CET1-vakavaraisuudelle on vähintään CET1-vakavaraisuusvaade lisättynä neljällä prosenttiyksiköllä. Maaliskuun lopun vakavaraisuusvaateella laskettu CET1-tavoite oli 14,9 prosenttia, ja kesäkuun lopussa tavoite on arviolta 13,9 prosenttia.

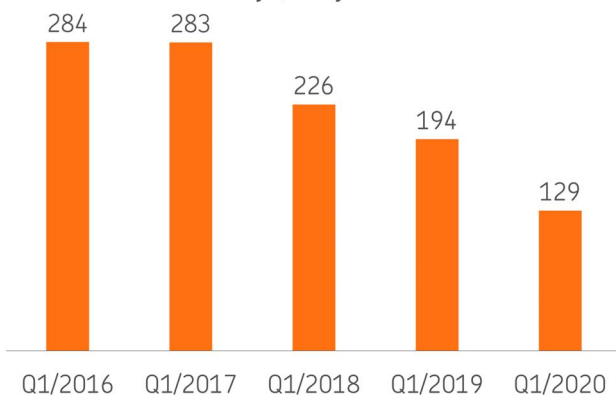
OP Ryhmän avainlukuja

	1–3/2020	1–3/2019	Muutos, %	1–12/2019
Tulos ennen veroja, milj. €	129	194*	-33,7	838
Vähittäispankki	8	49	-84,5	235
Yritys pankki	14	56	-75,5	311
Vakuutus	59	88	-32,8	373
Muu toiminta	57	5	963,0	-37
Kertyneet uudet OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-65	-69	-	-254
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3,1	5,3	-2,2**	5,5
Oman pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	4,7	7,0	-2,4**	7,1
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,26	0,44	-0,17**	0,47
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,39	0,58	-0,19**	0,60
	31.3.2020	31.3.2019	Muutos, %	31.12.2019
CET1-vakavaraisuus, %	17,7	20,2	-2,5**	19,5
Luottokanta, mrd. €	93,0	88,0	5,7	91,5
Talletukset, mrd. €	64,8	63,1	2,7	64,0
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	1,5	1,1	0,4**	1,1
Omistaja-asiakkaat (1 000)	2 007	1 931	4,0	2 003

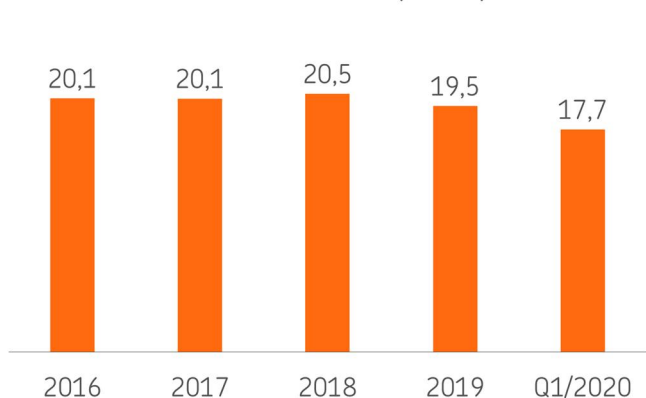
*OP Ryhmä otti käyttöön jaksotukseen perustuvan tuloutustavan korkokatto- ja korkoputkiluottojen johdannaisehtojen asiakasmarginaaliin vuoden 2019 neljänneksellä vuosineljänneksellä. Muutoksen vaikutus oikaistiin takautuvasti OP Ryhmän oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin. Lisäksi vuoden 2019 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen tuloslaskelmat ja taseet oikaistiin vastaamaan uutta tuloutuskäytäntöä. Muutoksella ei ollut vaikutusta segmenttiraportointiin. Vakavaraisuuslaskentaa ei oikaistu takautuvasti. Muutoksesta on kerrottu tarkemmin vuoden 2019 tilinpäätöksessä ja tilinpäätöstiedotteessa.

**Suhdeluvun muutos

Tulos ennen veroja, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1), %

Pääjohtaja Timo Ritakallion kommentit

Asiakasliiketoimintamme kehittyi suotuisasti tammi–maaliskuussa. Korkokate, vakuutusKate ja nettopalkkiotuotot kasvoivat selvästi vertailukaudesta. Kokonaisuutena OP Ryhmän asiakasliiketoiminnan tuotot olivat ennätyskellisen korkealla tasolla. Sijoitustoiminnan tuotot laskivat voimakkaasti heikon korko- ja osakemarkkinakehityksen vuoksi. Koronakriisi vaikutti merkittävästi korko- ja osakemarkkinoiden kehitykseen alkuvuonna.

OP Ryhmän luottokanta kasvoi viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana 6 prosenttia 93 miljardiin euroon. Vastaavana aikana talletuskanta nousi 3 prosenttia 65 miljardiin euroon.

OP Ryhmän kulut kasvoivat 12 prosenttia vertailukaudesta. Siihen vaikuttivat muun muassa ICT-kulujen kasvu, kehittämisen kulujen kasvu, sääntelystä aiheutuneet kulut sekä henkilöstökulut. Vuoden 2020 ICT-kulujamme tulee kasvattamaan kertaluontoinen investointi tietojärjestelmäympäristöön.

Saamisten arvonalentumiset kasvoivat 105 miljoonaa euroon. Erityisesti arvonalentumisten määrän kasvuun vaikuttivat viranomaisääntelyn muutokset. Lisäksi koronaviruspandemian vaikutukset luottoriskinäkömään kasvattivat saamisten arvonalentumisia.

OP Ryhmän tulos ennen veroja oli tammi–maaliskuussa 129 miljoonaa euroa. Tulos laski 66 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Tuloksen laskuun vaikuttivat erityisesti saamisten arvonalentumisten kasvu ja sijoitustuottojen voimakas lasku.

Koronaviruspandemian aiheuttama poikkeuksellinen epävarmuus heikentää OP Ryhmän sijoitustoiminnan tuottoja ja luottoriskinäkömää. OP Ryhmän vuoden 2020 tuloksen ennen veroja arvioidaan jäävän pienemmäksi kuin vuoden 2019 tulos. Koronaviruspandemian vaikutuksista huolimatta OP Ryhmän vakavaraisuus on vahvalla tasolla ja myös rahoitusasema sekä maksuvalmius ovat hyviä. CET1-vakavaraisuutemme oli maaliskuussa 17,7 prosenttia.

Olemme tehneet useita toimia tukeaksemme suomalaisten yritysten ja kotitalouksien selviämistä pandemian aiheuttamista taloudellisista ongelmista. Tarjoamme lyhennysvapaata asuntoluottoihin ja pk-yritysten luottoihin maksutta asiakkaillemme, joiden taloudellista asemaa koronapandemia on heikentänyt. Henkilö- ja yritysasiakkaiden hakemuksia on saapunut meille yhteensä noin 92 000, ja käsittelyn nopeuttamiseksi olemme ottaneet käyttöön robotiikkaa. Robotit esikäsittelevät hakemuksia ja tekevät ja toimeenpanevat päätöksiä. Tutkimme robotiikan käyttöä muidenkin koronan aiheuttamien haasteiden ratkaisemiseen.

Osuuspankeissa on varattu omia asiointiaikoja erityisryhmille, ja avasimme myös neuvontapuhelimen tukemaan riskiryhmien pankkiasioita koronapandemian aikana. Olemme kantaneet yhteiskuntavastuutamme myös osallistamalla koronavirus-testauksen kapasiteetin kasvattamiseen ja lahjoittamalla Pohjola Sairaalan henkilöstön työpanosta yhteiskunnan kannalta kriittisiin työtehtäviin.

Olemme varmistaneet oman henkilöstömme terveyttä ja turvallisuutta mahdollistamalla turvalliset työolosuhteet toimistoissa ja konttoreissa sekä etätöön tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, missä se on mahdollista. Näillä toimilla olemme pystyneet varmistamaan, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronakriisin aikana.

Koronaviruspandemia on suistanut maailmantalouden raiteiltaan. Talouden tilastot eivät pysy näin nopean muutoksen perässä, ja tulevasta voi laatia lähinnä skenaarioita. Epävarmuus on kaikin puolin äärimmäistä.

Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla tilanne on jännittänyt. Pankkisektorin kunto on kuitenkin vuoden 2008 finanssikriisin aikaa parempi, ja keskuspankkien nopeat ja laajat toimet ovat vakauttaneet markkinoita. Rahoitusmarkkinat eivät ole tällä kertaa kriisin keskiössä.

Talouden elpyminen riippuu ennen kaikkea koronapandemian aiheuttaman poikkeustilan rajoitusten kestosta. Lähikuukausina yhteiskunnassamme tehdään ratkaisuja, joiden merkitys Suomen kansantaloudelle, kotitalouksille ja suomalaisille yrityksille kantaa vuosia eteenpäin.

OP Ryhmän osavuositarkastus 1.1.–31.3.2020

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö	5
Tulos ja tase.....	6
OP Ryhmän toimenpiteet koronaviruskriisissä (COVID-19).....	7
Tammii–maaliskuun tapahtumat.....	8
OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet	8
Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen	9
Vakavaraisuus.....	11
Riskiasema	12
Vähittäispankki.....	16
Yrityspankki.....	18
Vakuutus	20
Muu toiminta	22
Palvelukehittäminen.....	23
Henkilöstö.....	23
OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset.....	23
OP Osuuskunnan hallinto	23
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	24
Loppuvuoden näkymät	24
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	25
Vakavaraisuustaulukot.....	28
Tuloslaskelma	30
Laaja tuloslaskelma.....	30
Tase.....	31
Oman pääoman muutoslaskelma.....	32
Rahavirtalaskelma	33
Segmenttiraportointi.....	34
Liitetaulukot	36

Toimintaympäristö

Koronaviruspandemia suisti maailmantalouden tolaltaan ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Koronaviruksen aiheuttamaa pandemiaa on pyritty taltuttamaan laajoin rajoitustoimin. Maailmantalous on ennakkotietojen valossa vajonnut nopeasti taantumaa. Poikkeuksellisesti palvelusektorin toiminta on kärsinyt selvästi teollisuutta enemmän.

Rahoitusmarkkinoilla koronaviruksen aiheuttama epävarmuus alkoi kärjistyä helmikuussa. Osakemarkkinat laskivat voimakkaasti. Rahoitusmarkkinoilla riskilisät kasvoivat, ja markkinoiden toiminta häiriintyi. Markkinakorkojen kehitys oli kaksijakoista. Korot laskivat aluksi, mutta kääntyivät maaliskuun aikana lievään nousuun, kun koronakuorotukset hiipuivat ja riskilisät kasvoivat.

Keskuspankit aloittivat poikkeukselliset toimet markkinoiden vakauttamiseksi. Euroopan keskuspankki käynnisti uudelleen arvopaperiostot sekä tarjosi pankeille rahoitusta aiempaa edullisemmin ehdoin.

Suomen Pankki ilmoitti ostavansa yritystodistuksia markkinoilta yhden miljardin euron arvosta. Pankkien sääntelyvaateita lievennettiin tilapäisesti tietyiltä osin.

Suomessa hallitus aloitti historialliset toimet koronaviruksen leviämisen hillitsemiseksi. Näiden seurauksena monien palvelualojen toiminta hiljentyi jyrkästi. Suurin vaikutus poikkeustoimista ajoittuu kuitenkin toiselle vuosineljännekselle.

Hallitus ilmoitti myös laajoista toimista, joilla pyritään lievittämään rajoitusten kielteisiä talousvaikutuksia. Näihin kuuluu sekä suoria tukia yrityksille että takauksia niiden ottamia pankkiluottoja varten.

Talouden näkymät ovat poikkeuksellisen epävarmat. Talouden arvioidaan heikkenevän lähiaikoina jyrkästi ja alkavan vähitellen elpyä, kun rajoituksia voidaan purkaa. Kehitykseen liittyy kuitenkin merkittäviä riskejä.

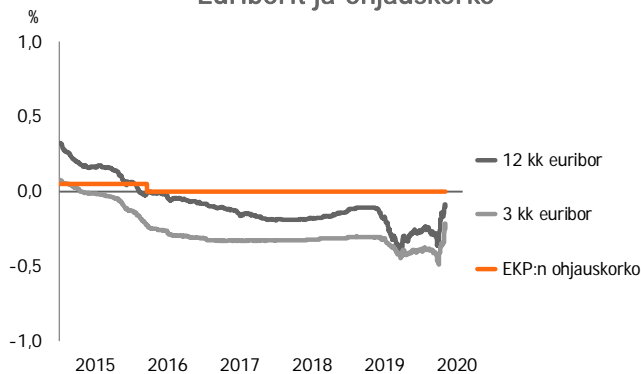
Koronakriisin vaikutus pankkitoimintaan voimistui vuosineljänneksen loppua kohden. Luotto- ja talletuskannat kasvoivat vielä tammi-helmikuussa pitkälti vuoden 2019 lopun vauhtia, 5,2 ja 4,8 prosenttia.

Yritysrahoituksen ja asuntoluottojen lyhennysvapaiden kysyntä voimistui selvästi maaliskuussa koronakriisin vuoksi.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo notkahti vuoden ensimmäisellä kvartaalilla yli 18 miljardilla eurolla 106,5 miljardiin euroon. Suurin osa pudotuksesta johtui negatiivisesta arvomuutoksesta. Rahastojen nettomerkinnot olivat negatiiviset -2,8 miljardia euroa. Eniten lunastuksia tehtiin korkorahastoista.

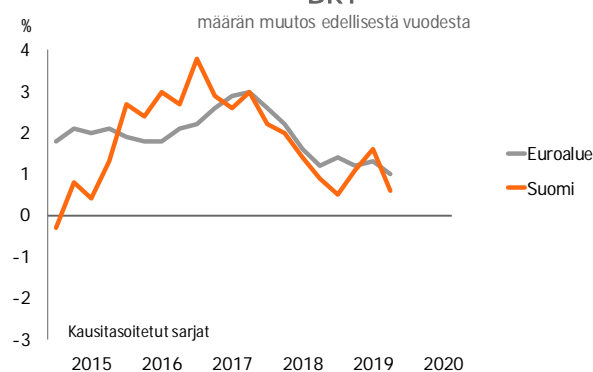
Vakuutuslalla koronaviruksen vaikutukset heijastuvat sekä maksutulon että vakuutuskorvausten määrän kehittymiseen. Myös sijoitusympäristön turbulenssi aiheuttaa haasteita vakuutusyhtiöille.

Euriborit ja ohjaukorko

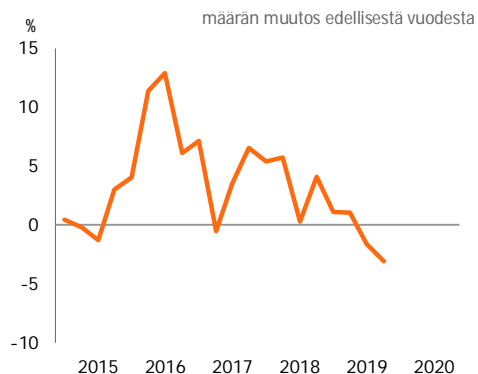
Lähde: Suomen Pankki

BKT

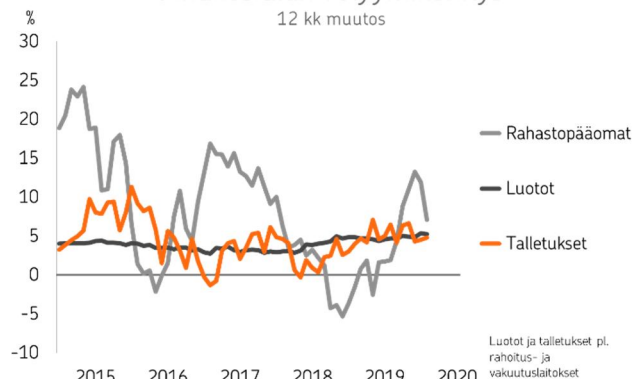
Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit Suomessa

Lähde: Tilastokeskus

Finanssialan volyymikehitys

Lähteet: Suomen Pankki, Suomen Sijoituslaitos Oy

Tulos ja tase

Tulosanalyysi, milj. €	1–3/2020	1–3/2019*	Muutos, %	10–12/2019	Muutos, %	1–12/2019
Tulos ennen veroja	129	194	-33,7	161	-20,2	838
Vähittäispankki	8	49	-84,5	42	-82,1	235
Yrityspankki	14	56	-75,5	79	-82,8	311
Vakuutus	59	88	-32,8	94	-37,5	373
Muu toiminta	57	5	963,0	-41	-	-37
Tuotot						
Korkokate	319	294	8,6	318	0,1	1 241
Vakuutuskate	131	109	20,8	9	-	421
Nettopalkkiotuotot	244	234	4,5	257	-4,9	936
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-140	145	-196,3	257	-154,3	530
Liiketoiminnan muut tuotot	107	9	-	12	767,2	53
Tuotot yhteensä	662	790	-16,2	854	-22,5	3 181
Kulut						
Henkilöstökulut	208	197	5,8	208	-0,2	781
Poistot ja arvonalentumiset	65	59	11,4	88	-26,3	278
Liiketoiminnan muut kulut	245	210	16,8	242	1,4	844
Kulut yhteensä	518	465	11,5	538	-3,8	1 903
Saamisten arvonalentumiset	-105	-11	-	-51	-	-87
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	151	-55	-	-40	-	-105
Kertyneet uudet OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-65	-69	-	-63	-	-254

*OP Ryhmä otti käyttöön jaksotukseen perustuvan tuloutustavan korkokatto- ja korkoputkiluottojen johdannaisehtojen asiakasmarginaaliin vuoden 2019 neljänneksi vuosineljänneksellä. Muutoksen vaikutus oikaistiin takautuvasti OP Ryhmän oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin. Lisäksi vuoden 2019 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen tuloslaskelmat ja taseet oikaistiin vastaamaan uutta tuloutuskäytäntöä. Muutoksella ei ollut vaikutusta segmenttiraportointiin. Vakavaraisuuslaskentaa ei oikaistu takautuvasti. Muutoksesta on kerrottu tarkemmin vuoden 2019 tilinpäätöksessä ja tilinpäätöstiedotteessa.

Avainlukuja, milj. €	31.3.2020	31.12.2019	Muutos, %
Luottokanta	92 982	91 456	1,7
Asuntoluotot	39 607	39 572	0,1
Yritysluotot	22 762	22 509	1,1
Asuntoyhteisöt ja muut luotot	30 614	29 375	4,2
Takauskanta	3 462	3 503	-1,2
Talletukset	64 795	63 998	1,2
Hallinnoitavat varat (brutto)*	73 297	83 106	-11,8
Sijoitusrahastot	21 861	25 610	-14,6
Instituutioasiakkaat	22 581	24 445	-7,6
Private Banking	19 496	22 199	-12,2
Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt	9 358	10 852	-13,8
Taseen loppusumma	146 876	147 024	-0,1
Sijoitusomaisuus	23 631	23 509	0,5
Vakuutusvelka	9 739	9 476	2,8
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	32 333	34 369	-5,9
Oma pääoma	12 277	12 570	-2,3

*Vertailukauden luvut on oikaistu vastaamaan päivitettyä laskentaa

Tammi–maaliskuu

OP Ryhmän tulos ennen veroja oli 129 miljoonaa euroa (194). Tulos laski vertailukaudesta 66 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tuotot korkokate, vakuutuskaite ja nettopalkkiotuotot kasvoivat. Lisäksi Vallilan kiinteistön myynti kasvatti tulosta. Koronapandemian aiheuttama markkinakehitys laski sijoitustoiminnan tuottoja ja kasvatti osaltaan saamisten arvonalentumisia. Tulosta heikensivät myös saamisten arvonalentumisia lisännyt maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto ja kulujen kasvu.

Korkokate kasvoi 8,6 prosenttia 319 miljoonaan euroon. Vähittäispankki-segmentin korkokate kasvoi 2 miljoonaa euroa ja Yrittäjäpankki-segmentin 11 miljoonaa euroa. OP Ryhmän luottokanta kasvoi vuodessa 5,7 prosenttia 93,0 miljardiin euroon ja talletukset 2,7 prosenttia 64,8 miljardiin euroon.

Vakuutuskaite oli 131 miljoonaa euroa (109). Vakuutus-segmentin vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot kasvoivat 3,6 prosenttia 367 miljoonaan euroon. Korvauskulut laskivat 3,8 prosenttia 236 miljoonaan euroon. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 prosenttia (97,5).

Nettopalkkiotuotot olivat 244 miljoonaa euroa eli 10 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Sijoitussidonnaiset hallinnointipalkkioiden palautukset kasvoivat 4 miljoonaa euroa sekä rahastojen, omaisuudenhoidon ja arvopapereiden välityksen nettopalkkiotuotot 3 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 285 miljoonaa euroa -140 miljoonaan euroon. Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat -131 miljoonaa euroa (261). Koronakriisistä johtuen osakkeiden ja saamistodistusten käyvät arvot laskivat merkittävästi. Osaan vakuutusyhtiöiden oman pääoman ehtoisista sijoituksista sovelletaan väliaikaista poikkeusmenettelyä (overlay approach). Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa. Yhteensä sijoitustoiminnasta kirjatut tuotot laskivat vertailukaudesta 87,6 prosenttia 11 miljoonaan euroon. Myyntivoittoja kirjattiin 23 miljoonaa euroa (54). OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu sijoitusten tuotto käyvin arvo oli -2,3 prosenttia (2,6). Henkivakuutuksen lyhytaikaisten korkotäydennysten nettomuutos paransi tulosta 10 miljoonaa euroa (11). Markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskien (CVA) arvomuutokset laskivat tulosta 15 miljoonaa euroa (-7).

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat vertailukaudesta 98 miljoonaa euroa 107 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti Vallilan kiinteistön myynti. Kaupasta kirjattiin myyntivoittoa liiketoiminnan muihin tuottoihin 98 miljoonaa euroa ja kuluja 2 miljoonaa euroa liiketoiminnan muihin kuluihin. OP Ryhmä jatkaa toimintaansa kiinteistössä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella, ja kiinteistö kirjattiin käyttöoikeusomaisuuseränä taseeseen. IFRS 16 -standardin mukainen käyttöoikeusomaisuuserän arvo oli 138 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelka 225 miljoonaa euroa.

Kulut kasvoivat 11,5 prosenttia 518 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 5,8 prosenttia 208 miljoonaan euroon. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista

hyödykkeistä kasvoivat 11,4 prosenttia 65 miljoonaan euroon. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 8,5 prosenttia 63 miljoonaan euroon. Poistojen kasvu oli seurausta viime vuosien kehittämispanostusten kasvusta. Arvonalentumispoistoja kirjattiin 2 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 16,8 prosenttia 245 miljoonaan euroon. ICT-kulut kasvoivat yhteensä 26 miljoonaa euroa. Kehittämisen kuluvaikutus oli 50 miljoonaa euroa (40). Viranomaismaksut kasvoivat 21,9 prosenttia 34 miljoonaan euroon.

Tulosta heikentäviä, eri tuloslaskelmaeriin kohdistuneita arvonalentumisia luotoista ja saamisista sekä sijoituksista kirjattiin yhteensä 113 miljoonaa euroa (19), joista 105 miljoonaa euroa (11) kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Saamisten arvonalentumisia kasvatti 44 miljoonaa euroa maaliskuussa käyttöönotettu maksukyvyttömyyden uusi määritelmä. Asiakkaat ovat aktiivisesti hakeneet luottoihin lyhennysvapaita ja maksuaikojen muutoksia koronakriisin johdosta, mikä yhdessä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien muutosten kanssa kasvatti saamisten arvonalentumisia 29 miljoonaa euroa. Järjestämättömät saamiset luotoista ja muista saamisista olivat 1,5 prosentin tasolla (1,1) luotto- ja takauskannasta.

OP Ryhmän katsauskauden tuloverot olivat 33 miljoonaa euroa (40). Efektiiivinen verokanta oli 25,7 prosenttia (20,7). Efektiiivistä verokantaa nostivat Vallilan kiinteistön myynnistä ja takaisinvuokrauksesta aiheutuneet laskennallisten verojen muutokset.

OP Ryhmän oma pääoma oli 12,3 miljardia euroa (12,6). Omaan pääomaan sisältyi Tuotto-osuuksia 2,9 miljardia euroa (3,0), josta irtisanottujen Tuotto-osuuksien osuus oli 0,1 miljardia euroa (0,2). Tuotto-osuuksien tuottotavoite vuodelle 2020 on 3,25 prosenttia. Katsauskaudella kertyneen Tuotto-osuuksille maksettavan koron arvioidaan olevan yhteensä 24 miljoonaa euroa. Vuodelta 2019 korkoja maksetaan yhteensä 97 miljoonaa euroa lokakuussa 2020.

Laajaa tulosta -150 miljoonaa euroa (315) laskivat käyvän arvon rahaston muutokset. Käyvän arvon rahasto laski 306 miljoonaa euroa -55 miljoonaan euroon vuodenvaihteesta. Pääosin koronakriisistä johtuen muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien saamistodistusten käyvät arvot laskivat 271 miljoonaa euroa ja väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien osakkeiden käyvät arvot laskivat 145 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän toimenpiteet koronaviruskriisissä (COVID-19)

OP Ryhmä tarjoaa taloudellista helpotusta asiakkailleen, joiden taloudenhoito on vaikeutunut koronakriisin vuoksi. OP Ryhmä tarjoaa sekä kotitalouksille että pk-yrityksille mahdollisuuden lykätä luottojen maksuja, mikäli koronapandemia on vaikuttanut asiakkaiden luotonhoitokykyyn. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus asuntoluottojen lyhennysvapaaseen 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran

tarjoamia takauksia. Maksuohjelman muutoksista ei peritä erillistä maksua. Henkilöasiakkaiden luottoihin lyhennysvapaita on haettu koronaviruksen aikana noin 78 tuhanteen luottoon huhtikuun puoleenväliin mennessä. Yritysten luottojen lyhennysvapaita sekä maksuaikojen muutoksia on haettu yhteensä 14 tuhatta kappaletta. Robotit nopeuttavat asiakkaiden asuntolainojen lyhennysvapaaohjelmien käsittelyä. Robotit käsittelevät useita tuhansia hakemuksia päivässä.

OP Kiinteistösi joitus tukee vuokralaisiaan joustoilla vuokranmaksussa, mikäli sen hoitamien liikekiinteistöjen vuokralaiset ajautuvat koronapandemian vuoksi taloudellisiin ongelmiin. OP Kiinteistösi joitus Oy hoitaa hallinnoimiensa kiinteistörahastojen ja OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien kiinteistörahastojen salkkuja sekä OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden kiinteistöjä ja on Suomen suurin kiinteistörahastosi joittaja.

Pankki- ja vakuutusasioiden turvallisen hoitamisen varmistamiseksi OP Ryhmä on keskittänyt suurimman osan palveluistaan digitaalisiin kanaviin. Osassa osuuspankkien konttoreista tarjotaan erilliset asiointiajat erityistukea tarvitseville. Yksittäisiä konttoreita on suljettu väliaikaisesti koronapandemian vuoksi. OP auttaa ja opastaa myös omalla puhelinlinjallaan erityistukea tarvitsevia asiakkaita ja heidän läheisiään. Toimilla halutaan varmistaa, että erityistukea tarvitsevien pankkiasiointi on sujuvaa myös vallitsevassa poikkeustilanteessa.

OP Ryhmä on mukana mahdollistamassa koronaviruksen testauksen laajentamista Mehiläisen käynnistämässä operaatioissa. Koronaviruksen testauksen laajentaminen on toteutettu rakentamalla näytteille kuljetus lentoteitse yhteistyölaboratorioon Etelä-Koreaan. Samalla paluulentoja hyödynnetään suojavarusteiden sekä näytteenottoon tarvittavien materiaalien tuomisessa Suomeen.

Pohjola Sairaala lahjoittaa henkilökuntansa panosta terveydenhuollon tehtäviin, jotka ovat koronaviruksen aikana yhteiskunnallisesti kriittisiä. Henkilöt auttavat muun muassa tartuntaketjujen jäljittämässä. Pohjola Sairaala maksaa henkilöstön palkat työskentelyajalta.

OP Ryhmä on mahdollistanut henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet toimistoissa ja konttoreissa sekä etätöiden tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, missä se on mahdollista. Näillä toimilla varmistetaan, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronaviruksen aikana.

Tammi–maaliskuun tapahtumat

Vallilan kiinteistön myynti

OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta myi 31.1.2020 Vallilan kiinteistön eteläkorealais-suomalaiselle sijoittajaryhmälle, johon kuuluvat Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, NH Investment & Securities (NHIS) ja Shinhan Investment Corp. Kaupan arvo oli 480 miljoonaa euroa. OP Ryhmä jatkaa toimintaansa kiinteistössä vuokralaisena pitkäaikaisella sopimuksella. Kaupasta kirjattiin 96 miljoonan euron myyntivoitto OP Ryhmän vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen tulokseen. Kiinteistön myynti paransi OP Ryhmän CET1-vakavaraisuutta 0,2 %-yksikköä.

Maksukyvyttömyyden uusi määritelmä

OP Ryhmä otti käyttöön ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmästä (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä määritelmä asiakkaiden maksukyvyttömyydestä. Uuden ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyksiä aikaisempaa herkemmin mm. julkisten maksuhäiriöiden perusteella sekä laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin vastuihin. Uudistus lisäsi maksukyvyttömyshavaintojen määrää ja heikensi luottoriskiparametrejä.

OP Ryhmä soveltaa ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta aiheutuva valvojan velvoite nosti OP Ryhmän luottokannan keskimääräisiä riskipainoja ensimmäisessä vaiheessa. Vakavaraisuusvaikutuksessa on huomioitu myös määritelmämuutoksesta aiheutuva tuloslaskelman odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) kasvu. Maksukyvyttömyyden uutta määritelmää sovellettiin odotettavissa oleviin luottotappioihin kirjanpidollisen arvion muutoksena, jonka johdosta tuloslaskelman saamisten arvonalentumiset kasvoivat 44 miljoonaa euroa.

Automatian myynti

OP Ryhmä, Danske Bank ja Nordea myyvät Automatia Pankkiautomaatit Oy:n koko osakekannan käteisen rahan käsittelyyn keskittyneelle Loomis AB:lle. Myyjät sitoutuvat kaupan yhteydessä uusiin pitkäaikaisiin palvelusopimuksiin ja ovat jatkossakin Automatian merkittäviä asiakkaita. Kaupalla ei ole vaikutusta Automatian palveluihin, kuten Otto-käteisautomaattiverkoston toimintaan. Kaupan yhteydessä on sovittu, että Nordea ja OP Ryhmä hankkivat oikeudet Automatian omistamaan Siirto-brändiin. Nordea ja OP jatkavat Siirto-palvelun tarjoamista asiakkailleen entiseen tapaan. Yrityskaupan toteutuminen edellyttää viranomaisten hyväksymisen, ja sen arvioidaan toteutuvan vuoden 2020 kolmannella vuosineljänneksellä.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvisti 30.10.2019 OP Ryhmän pitkän aikavälin strategiset tavoitteet. Tavoitteet ovat olleet voimassa 1.1.2020 alkaen.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet	31.3.2020	31.12.2019	Tavoite 2025
Oman pääoman tuotto (ROE ilman OP-bonuksia), %	4,7	7,1	8,0
CET1-vakavaraisuus, %	17,7	19,5	väh. CET1-vakavaraisuusvaade + 4 %-yks.
Bränditason suosittelu, NPS (Net Promoter Score, henkilö- ja yritysasiakkaat)	23	26	30
Luottoluokitus	AA-/Aa3	AA-/Aa3	väh. tasolla AA-/Aa3

OP Osuuskunnan hallitus päätti 27.4.2020, että OP Ryhmän tavoite CET1-vakavaraisuudelle on vähintään CET1-vakavaraisuusvaade lisättyinä neljällä prosenttiyksiköllä. Maaliskuun lopun vakavaraisuusvaateella laskettu CET1-tavoite oli 14,9 prosenttia, ja kesäkuun lopussa tavoite on arviolta 13,9 prosenttia.

OP Ryhmässä on käytössä strategiaproessi, jossa strategiaa muodostetaan, uudistetaan ja toteutetaan jatkuvasti. Toimintaympäristöä ja toimintamallia arvioidaan systemaattisesti, jotta kyetään tekemään tarvittaessa uusia strategisia valintoja ja toteuttamaan ne.

OP Ryhmän strategiset painopisteet vuodelle 2020 ovat:

- Paras asiakaskokemus
- Enemmän hyötyä omistaja-asiakkaalle
- Erinomainen työntekijäkokemus
- Tuottojen kasvu kulujen kasvua nopeampaa
- Kehittäminen tuottamaan.

Vuosittain tarkennettavat painopisteet auttavat yhteisen vision saavuttamisessa: johtava ja vetovoimaisin finanssiryhmä Suomessa.

Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen

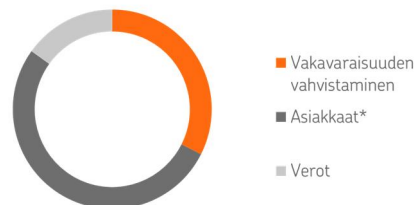
OP Ryhmän perustehtävänä on edistää omistaja-asiakkaidensa ja toimintaympäristönsä kestävää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. OP:n toiminta perustuu osuustoiminnallisiin arvoihin, vahvaan vakavaraisuuteen, osaavaan riskienhallintaan ja asiakkaiden kunnioittamiseen. Ryhmän arvot ovat ihmisläheisyys, vastuullisuus ja yhdessä menestyminen.

Tuloksen käyttö

Osuustoiminnallisena yrityksenä OP Ryhmän tavoitteena ei ole voiton maksimointi omistajille vaan osuuskunnan omistaja-asiakkaiden tarvitsemien palvelujen tuottaminen mahdollisimman tehokkaasti. Yhteinen menestys käytetään omistaja-asiakkaiden

hyväksi keskittämisetuina ja muina taloudellisina etuina sekä palvelukyvyn ylläpitona ja kehittämisenä.

Arvio OP Ryhmän katsauskauden tuloksen käytöstä, joka vahvistetaan tilikauden päättymisen jälkeen:

*) Asiakkaat = OP-bonukset, alennukset ja korot omistaja-asiakkaiden sijoituksille

OP Ryhmän perustehtävän menestyksekkäs toteuttaminen vaatii vahvaa vakavaraisuutta, jota edellyttävät myös kasvavat viranomaisvaatimukset. Liiketoiminnan tuloksesta merkittävä osa käytetään vakavaraisuuden kasvattamiseen. Se vaatii ryhmältä tehokkuutta ja tuloksenteokkyä myös jatkossa.

Merkittävä osa tuloksesta palautetaan omistaja-asiakkaille OP-bonuksina ja muina etuina ja alennuksina. Osuustoiminnallisen yrityksen peruseriaatteen mukaisesti hyöty jaetaan sen mukaan, kuinka paljon kukin jäsen osuuskunnan palveluita käyttää. Etukokonaisuuden muodostavat suhteessa asiointin määrään miltei kaikesta asiointista kertyvät OP-bonukset sekä pankkipalveluista, vakuutuksista sekä säästämisen ja sijoittamisen palveluista annettavat edut ja alennukset. Lisäksi tiettyjä palvelukokonaisuuksia tarjotaan ainoastaan omistaja-asiakkaille. Omistaja-asiakkailla on myös mahdollisuus sijoittaa omaan osuuspankkiinsa Tuotto-osuuksien kautta. Tuotto-osuuksille maksetaan vuosittain korkoa pankkien voitonjakona.

Tuloksesta maksetuilla veroilla mitattuna OP Ryhmä on yksi Suomen suurimmista veronmaksajista. Maksamalla verot Suomeen OP on edistämässä koko Suomen menestystä.

Asiakkuudet ja asiakasedut

OP Ryhmän omistaja-asiakkaiden määrä oli katsauskauden lopussa 2,0 miljoonaa (2,0).

Osuuspankkien pankkiasiakkaita oli maaliskuun lopussa 3,6 miljoonaa (3,6). Henkilöasiakkaita oli 3,4 miljoonaa (3,3) ja yritysasiakkaita 0,3 miljoonaa (0,3). Yritys pankilla oli maaliskuun lopussa 0,2 miljoonaa asiakasta (0,2).

Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä oli maaliskuun lopussa 1,3 miljoonaa (1,2).

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden sijoitukset osuuspankkien Tuotto- ja jäsenosuuksiin olivat maaliskuun lopussa yhteensä 3,1 miljardia euroa (3,2).

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden pankki-, vakuutus- ja varallisuudenhoitoasioinnista kertyy OP-bonuksia. Tammi-maaliskuussa kertyneiden uusien bonusten arvo oli yhteensä 65 miljoonaa euroa (69). Vastaavana aikana bonuksia käytettiin pankki- ja varallisuudenhoitopalveluihin yhteensä 33 miljoonaa

euroa (30) ja vahinkovakuutus tuotteiden vakuutusmaksuihin 32 miljoonaa euroa (30).

Omistaja-asiakkaat hyötyivät vähittäispankkitoiminnan päivittäispalvelupaketin alennetusta hinnasta 8 miljoonaa euroa (8) katsauskaudella. Omistaja-asiakkaille annettiin 17 miljoonaa euroa (15) vahinkovakuutuksen keskittämisalennuksia. Lisäksi omistaja-asiakkaat ostivat, myivät ja vaihtoivat suurinta osaa rahastoista ilman erillisiä kuluja. Edun arvo oli 2 miljoonaa euroa (1).

Edellä mainitut OP-bonukset ja asiakasedut olivat yhteenlaskettuna 92 miljoonaa euroa (93) eli 41,6 prosenttia (32,4) OP Ryhmän tuloksesta ennen veroja ja myönnettyjä etuja.

Katsauskaudella kertyneen Tuotto-osuuksille maksettavan koron arvioidaan olevan yhteensä 24 miljoonaa euroa (24). Tuotto-osuuksien tuottotavoite vuodelle 2020 on 3,25 prosentin korko (3,25).

Yritysvastuu

Vastuullisuus on tiivis osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialallaan. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu neljän teeman ympärille: vahvistamme suomalaisten taloustaitoja, edistämme kestävästä taloudesta, tuemme paikallista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä ja käytämme tietopääomaamme vastuullisesti.

OP on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuoden 2019 syyskuussa OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet.

Monimuotoisuuden edistämiseksi OP Ryhmän tavoitteena on, että molempien sukupuolien osuus määrittelyissä johtajatehtävissä on vähintään 40 prosenttia. Maaliskuun lopussa naisten osuus oli 26 prosenttia (26).

Tammi-maaliskuun keskeiset tapahtumat

OP Ryhmän vuoden 2019 integroitu vastuullisuusraportti julkaistiin osana vuosikatsausta helmikuussa 2020. Varmennetut vastuullisuustiedot raportoitiin GRI-standardien core-laajuuden mukaisesti (GRI Standards core).

OP julkaisi helmikuussa ensimmäisen Green Bond -raportin, joka sisältää kuvauksen vuoden 2019 helmikuussa liikkeeseen lasketusta vihreästä joukkovelkakirjalainasta, sillä rahoitetuista käyttökohteista sekä saavutetuista ympäristövaikutuksista. OP:n ensimmäisellä 500 miljoonan euron vihreällä joukkovelkakirjalainalla on rahoitettu uusiutuvaa energiaa, ympäristöstävällistä rakentamista ja kestävästä maankäytöstä. Vuoden aikana sillä saavutettiin merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia. Vihreiden joukkovelkakirjalainojen liikkeeseen laskeminen tukee OP:n vastuullisuusohjelman tavoitetta edistää kestävästä taloudesta.

OP julkaisi helmikuussa tietotilinpäätöksen, joka kuvaa OP Ryhmän strategian toteuttamista tiedon avulla ja sitä kautta liiketoiminnan, asiakaskokemuksen ja riskienhallinnan kehittämistä. Julkaisemalla tietotilinpäätöksen vuosittain OP edistää vastuullista tiedon käsittelyä ja kuvaa tiedon johtamista ja hyödyntämistä avoimesti ja läpinäkyvästi.

Maaliskuussa OP alkoi opettaa yläkoululaisille taloustaitoja ja oman talouden hallintaa etänä. Jo 3 300 koululaista ja 160 koululuokkaa on osallistunut OP:n taloustaitojen etäopetustapahtumiin. Tarjoamalla etäopetusta OP on mukana tukemassa opettajien taloustaito-opetusta koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa ja samalla auttaa nuoria hallitsemaan omaa talouttaan konkreettisella tavalla.

Monikanavaiset palvelut

OP Ryhmän monikanavainen palveluverkosto koostuu konttori-, verkko-, mobiili- ja puhelinpalveluista. OP-mobiili on asiakkaiden päivittäisasiain pääkanava, jolla on yli miljoona aktiivista käyttäjää. Henkilökohtaista asiakaspalvelua tarjotaan sekä konttoreissa että digitaalisesti. Ryhmän tavoitteena on tarjota toimialan paras monikanavainen asiakaskokemus luomalla jatkuvia ja merkityksellisiä kohtaamisia kaikissa kanavissa.

Koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa OP Ryhmä on keskittänyt suurimman osan palveluistaan digitaalisiin kanaviin. Maaliskuussa OP perusti oman puhelinpalvelun erityistukea tarvitseville ja heidän läheisilleen.

Mobiili- ja verkkopalvelut, milj. kirjautumista	1-3/2020	1-3/2019	Muutos, %
OP-mobiili	95,0	66,3	43,4 %
OP-yritysmobiili	3,6	2,2	65,0 %
Pivo	11,2	10,6	5,3 %
Op.fi	21,9	26,2	-16,7 %
	31.3.2020	31.12.2019	Muutos, %
Siirto-maksu, rekisteröityneet asiakkaat	708 401	666 321	6,3 %

Mobiiliavain-tunnistustavan käyttö laajeni tammikuussa op.fi-palveluun ja maaliskuussa verkkomaksamiseen ja muihin verkkopalveluihin, kuten OmaVeron ja Kelaan. Mobiiliavaimella on jo yli 1,1 miljoonaa aktiivista käyttäjää, ja sillä tehdään lähes 70 prosenttia tunnistautumisista.

Mobiili- ja verkkoasioinnin kasvusta huolimatta OP Ryhmällä on edelleen maan kattavin konttoriverkosto, johon kuuluu 351 toimipaikkaa (352) ympäri maata. Oman konttoriverkoston toimintaa tukee lisäksi laaja asiamies- ja kumppanuusverkosto, jonka merkitys on erityisen suuri vahinkovakuutusten myynnissä.

OP Ryhmä on laajasti läsnä yleisimmässä sosiaalisen median kanavissa, joissa sillä on yhteensä noin 490 000 seuraajaa (480 000). OP Ryhmän valtakunnallisten some-tilien lisäksi monilla osuuspankeilla on omat Facebook-sivut, joilla ne jakavat paikallisille asiakkaille suunnattuja julkaisuja.

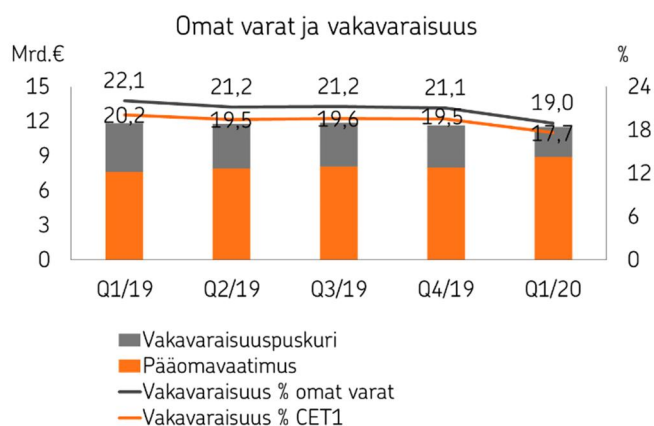
Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

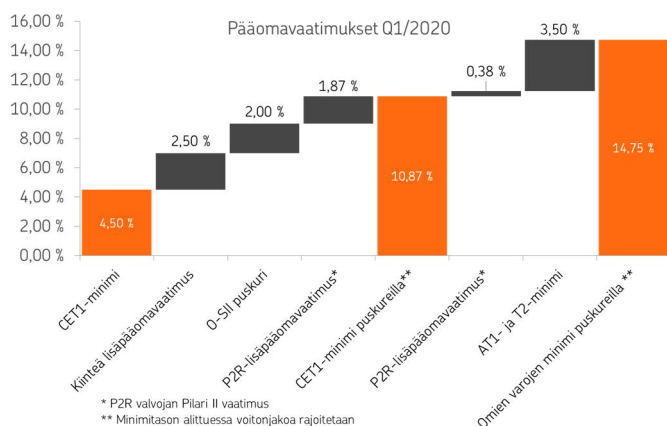
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan lasketut OP Ryhmän omat varat ylittivät laissa määritellyn vähimmäismäärän 2,1 miljardilla eurolla (3,2). Pankkitoiminnan pääomavaatimus nousi 14,8 prosenttiin (14,5) riskipainotetuista eristä laskettuna. Ryhmän omien varojen määrä suhteessa vähimmäispääomavaatimukseen oli 123 prosenttia (138). Pankkitoiminnan lisäpääomavaatimusten ja vakuutusyhtiöiden pääomavaatimusten seurauksena Rava-vakavaraisuuden minimitaso 100 prosenttia kuvaa tasoa, jonka puitteissa ryhmittymä voi toimia ilman puskurien alituksesta seuraavia viranomaisvelvoitteita.

Luottolaitosvakavaraisuus

OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus oli 17,7 prosenttia (19,5). Suhdeluvun laskuun vaikuttivat erityisesti uuden maksukyvyttömyyden määritelmän aiheuttama riskipainojen nousu ja luottokannan kasvu.

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisäätöihin ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisäätöiden minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus, 2 prosentin O-SII-lisäpääomavaatimus ja EKP:n P2R-vaatimus nostavat käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 14,8 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 10,9 prosenttiin.

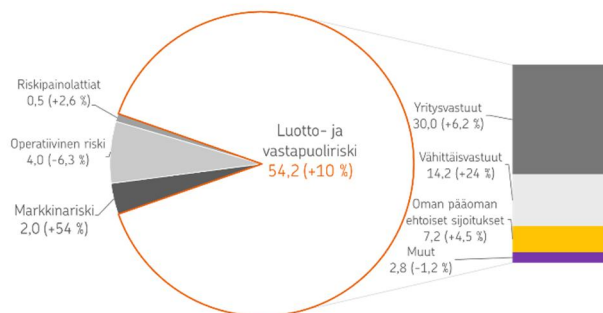

* P2R valvojan Piti II vaatimus
 ** Minimitalon alittuessa voitonjakoa rajoitetaan

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan ydinpääoma oli 10,7 miljardia euroa (10,8). Ydinpääomaan vaikutti positiivisesti pankkitoiminnan tulos ja negatiivisesti riskiparametrien kasvusta johtuva odotetun tappion (EL) kasvu. Tuotto-osuuksien määrä ydinpääomissa oli 2,9 miljardia euroa (2,9).

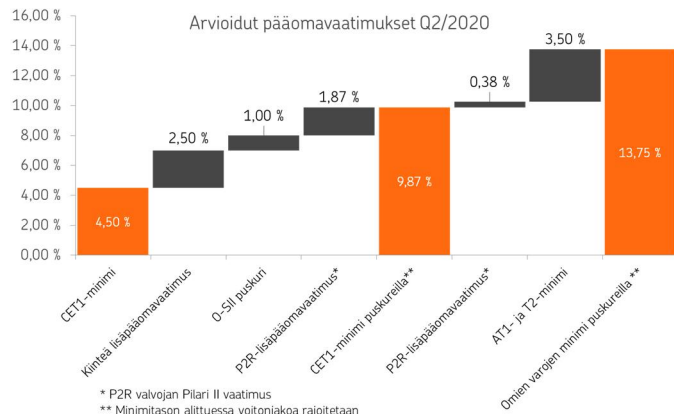
Kokonaisriski oli 60,7 miljardia euroa (55,5) eli 9,5 prosenttia suurempi kuin vuoden 2019 lopussa. EKP:n asettama vähittäisvastuiden riskipainoaraja oli ennallaan 0,5 miljardissa eurossa. Vähittäis- ja yritysvastuiden keskimääräiset riskipainot nousivat uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönottoon liittyen EKP:n asettamien riskipainokertoimien seurauksena. Erityisesti yritys vastuissa luottokanta kasvoi.

Kokonaisriski 31.3.2020
 yhteensä 60,7 mrd.€
 (muutos vuoden alusta 9,5 %)

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä EKP:n luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 6,8 miljardia euroa (6,4). Vakuutusyhtiösijoitusten riskipainotetut erät nousivat uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönottoon liittyen EKP:n asettamien riskipainokertoimien seurauksena.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti maaliskuussa 2020 edelleen olla asettamatta pankeille syklisyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta. Samalla Finanssivalvonta ilmoitti laskevansa OP Ryhmän O-SII-lisäpääomavaatimuksen 1 prosenttiin ja järjestelmäriskipuskurin 0 prosenttiin liittyen koronakriisiin. Puskurivaatimusten alennus tulee voimaan toiselta vuosineljännekseltä alkaen. Asuntolainoille asetettu 15 prosentin riskipainoaraja on voimassa vuoden 2020 loppuun asti. Asuntoluottojen riskipainojen nousua Fivan riskipainoarajalla ei ole olennaista vaikutusta vakavaraisuuteen. Alla olevassa kuvassa on esitetty pääomavaatimukset vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen.

Tulevassa EU-tason sääntelyssä on mukana velkaantumisasastetta kuvaava vaatimus eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio). OP Ryhmän pankkitoiminnan vähimmäisomavaraisuusaste on nykytulkintojen mukaan arviolta 8,1 prosenttia (8,3) katsauskauden lopun luvuilla laskettuna. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on 3 prosenttia.

OP Ryhmän näkemyksen mukaan merkittävimmät luottolaitosvakavaraisuuteen vaikuttavat avoimet sääntely- ja valvontaympäristön muutokset ovat EKP:n sisäisten mallien (IRBA) läpikäynnistä (TRIM) mahdollisesti aiheutuvat valvojan asettamat velvoitteet sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen päivityksestä (CRR2) aiheutuvat muutokset. EKP:n sisäisten mallien yritysastuiden läpikäynnin arvioidaan heikentävän CET1-vakavaraisuutta noin 1,2 prosenttiyksikköä. Vaikutuksiin odotetaan tarkennusta vuoden 2020 toisen vuosipuoliskon aikana. CRR2-muutosten arvioidaan heikentävän CET1-vakavaraisuutta noin 0,5 prosenttiyksikköä vuoden 2021 aikana.

OP Ryhmä on aloittanut keskustelut EKP:n kanssa IRBA:n soveltamisen laajuuden uudelleenarvioinnista. Tämänhetkisen arvion mukaan IRBA-laajuuden muutos heikentäisi CET1-vakavaraisuutta noin 0,6 prosenttiyksikköä vuoden 2020 aikana. Lopullinen vaikutus ja sen aikataulu tarkentuvat valvojan kanssa käytävien keskustelujen ja IRBA-laajuuden muutokseen liittyvän lupaprosessin myötä.

OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti vuoden 2020 ensimmäiseltä vuosineljännekseltä julkaistaan viikolla 19.

Vakuutus

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus oli hyvällä tasolla ja henkivakuutusyhtiön vakavaraisuus oli vahva. Omia varoja pienensi sijoitusten arvonalasku. Toisaalta diskonttokoron nousu pienensi vakuutusvelkaa ja kasvatti osaltaan omia varoja.

	Vahinkovakuutus		Henkivakuutus	
	31.3. 2020	31.12. 2019	31.3. 2020	31.12. 2019
Omat varat, milj. €*	941	1 008	1 278	1 423
Pääomavaade, milj. €*	688	699	609	687
Solvenssisuhde, %*	137	144	210	207
Solvenssisuhde, % (ilman siirtymäsäännöstä)	137	144	169	170

*siirtymäsäännökset huomioiden

EKP:n valvonta

OP Ryhmä on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. OP Ryhmä sai 2.2.2017 EKP:n päätöksen asettaa OP Ryhmän vähittäisvastuulle riskipainolattiat. EKP:n asettama relevantti vähittäisvastuiden riskipainoaraja on 32,7 prosenttia muille kuin kiinteistövakuudellisille henkilöasiakkaiden vastuille.

OP Ryhmä sai 25.4.2019 EKP:n päätöksen kiinteistövakuudellisten vähittäisvastuiden riskipainojen korotuksista osana sisäisten mallien läpikäyntiä (TRIM). Korotukset ovat voimassa toistaiseksi, kunnes päätöksessä esitetyt laadulliset vaatimukset on täytetty.

OP Ryhmä sai 19.2.2020 EKP:n päätöksen maksukyvyttömyyden määrittelyn muutoksesta, jossa yritys- ja vähittäisvastuulle asetettiin riskipainokertoimet. Riskipainokertoimet ovat voimassa, kunnes päätöksessä esitetyt laadulliset vaatimukset on täytetty.

EKP on asettanut OP Ryhmälle valvojan arviointiin (SREP) perustuvan pääomavaatimuksen. EKP:n asettama lisäpääomavaatimus (P2R) on 2,25 prosenttia (2,0) 1.1.2020 alkaen.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen (MREL) vaatimukseksi on asetettu 13,4 miljardia euroa eli 27,3 prosenttia vuoden 2017 lopun kokonaisriskin määrästä. OP Ryhmän tavoitteena on kattaa MREL-vaatimus omilla varoilla ja muilla huonomman etuoikeuden veloilla. OP Ryhmän MREL-suhdeluku oli arviolta 42 prosenttia katsauskauden lopussa. SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin Single Point of Entryä toimivaan OP Yrityspankkiin.

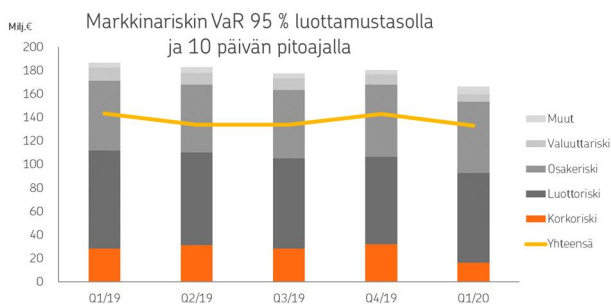
Riskiasema

OP Ryhmä lähti vuoteen 2020 vahvalla vakavaraisuudella, pääomapuskureilla ja riskinkantokyvyllä. Vuoden 2020 alussa voimakkaasti levinnyt koronaviruspandemia vaikutti maailmanlaajuisesti yhteiskuntien toimintaan, mikä on vaikuttanut edelleen talouskehitykseen ja finanssisektorin toimintaedellytyksiin myös Suomessa. Koronaviruspandemian suorien ja epäsuorien vaikutusten myötä OP Ryhmä on altistunut monenlaisille riskeille, jotka voivat toteutuessaan vaikuttaa nopeasti pääomien riittävyyteen ja toiminnan häiriöttömään jatkuvuuteen.

OP Ryhmän hyvä maine perustuu maltilliseen riskinottoon, vahvaan vakavaraisuuteen ja toiminnan vastuullisuuteen. Koronaviruspandemia voi vaikuttaa erityisesti riskeihin, jotka liittyvät luotonantoon, OP Ryhmän maksuvalmiuden ylläpitämiseen, sijoitusomaisuuteen ja liiketoimintaprosesseihin. Tällä hetkellä käytössä olevan tiedon pohjalta OP Ryhmän operatiivisen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tehdyt toimenpiteet ovat olleet toimivia ja ryhmän pääomat riittävät turvaamaan toiminnan jatkuvuuden.

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius on hyvä. Koronakriisi on heijastunut yleisesti myös pankkien tukkuvarainhankinnan hintaan ja saatavuuteen. Katsauskauden aikana OP Ryhmä laski liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 1,6 miljardin euron edestä (1,9). Talletusten osuus luottokannasta on säilynyt vakaana katsauskauden ajan.

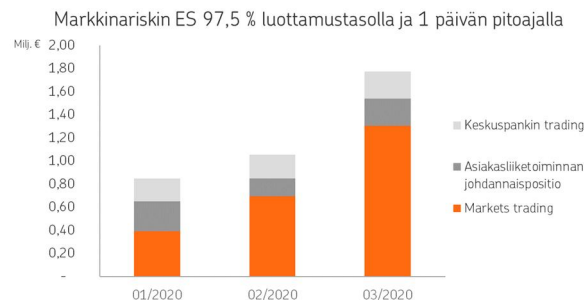
OP Ryhmän pitkäaikaisten sijoitusten markkinariskitaso pysyi edelleen maltillisena. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. OP Ryhmän markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 133 miljoonaa euroa (143). VaR-tunnusluku sisältää vakuutusyhteisöjen kokonaistaseet, likviditeettireservin ja pankkitoiminnan pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainasijoitukset. Vakuutusyhtiöiden kokonaistaseet sisältävät sijoitukset, vakuutusvelan ja vakuutusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset. Vuoden 2020 luvut eivät enää sisällä trading-toiminnan riskiä eikä sisäisen pankin korkoriskipositiota, jonka vuoksi katsauskauden VaR-tunnusluku on pienempi kuin vertailukauden.

Trading-toiminnan riskiä mitataan vuoden 2020 alusta alkaen expected shortfall -mittareilla. Expected shortfall (ES) on VaR-

mittarin kaltainen riskiluku, mutta sen sijaan että valittaisiin tulosjakaumasta luottamustason ulkopuolelle jäävistä tappiosta pienin, lasketaan ES:ssä koko hännän odotusarvo eli odotettu yhden päivän tappio annetulla luottamustasolla.

Trading-toiminnan markkinariski kasvoi ensimmäisen vuosineljänneksen aikana muuttuneen markkinatilanteen seurauksena.

Operatiivisten riskien taso on maltillinen. Toteutuneista operatiivisista riskeistä aiheutui katsauskaudella 2 miljoonan euron (2) bruttotappiot.

Vähittäispankki ja Yrityspankki

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariski.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema on toistaiseksi säilynyt vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Koronapandemialla tulee olemaan negatiivinen vaikutus pankkitoiminnan luottoriskiasemaan vuonna 2020. Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana seuraukset ovat jo näkyneet lähinnä lyhennysvapaiden kysynnän kasvuna.

Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset

	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelmasaamiset (brutto)		Tappiota koskeva vähennysarä		Ongelmasaamiset (netto)	
	31.3.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.12.2019
Yli 90 pv eräntyneet saamiset, mrd. €			0,72	0,64	0,72	0,64	0,26	0,25	0,46	0,39
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset, mrd. €			0,76	0,51	0,76	0,51	0,20	0,15	0,56	0,36
Lainanhoitojoustosaamiset, mrd. €	2,07	2,04	0,49	0,34	2,55	2,38	0,08	0,05	2,48	2,33
Yhteensä, mrd. €	2,07	2,04	1,97	1,48	4,03	3,52	0,54	0,45	3,50	3,07

OP Ryhmässä otettiin maaliskuussa 2020 käyttöön uusi maksukyvyttömyyden määritelmä, joka kasvatti maksukyvyttömyiden sopimusten määrää. Lainanhoitojoustosaamisten määrä kasvaa myös toisella vuosineljänneksellä. Asiakkaat ovat hakeneet koronakriisin johdosta aktiivisesti luottoihin lyhennysvapaita ja maksuohjelmamuutoksia.

Tunnuslukuja	OP Ryhmä		Vähittäispankki		Yrittäjäpankki	
	31.3.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.12.2019	31.3.2020	31.12.2019
Ongelmasaamiset luotto- ja takaukskannasta, %	3,62	3,23	4,49	4,10	1,37	0,92
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takaukskannasta, %	1,49	1,09	1,69	1,30	0,97	0,53
Terveet lainanhoitajansaamiset luotto- ja takaukskannasta, %	2,13	2,14	2,80	2,80	0,40	0,39
Terveet lainanhoitajansaamiset ongelmasaamisista, %	58,77	66,19	62,32	68,30	27,11	42,09
Tappiota koskeva vähennyserä ongelmasaamisista, %	16,78	16,61	9,11	8,68	52,61	62,57

Yhdenkään asiakkaan asiakasriski ei vähennyserien ja muiden luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen ylittänyt kymmentä prosenttia omista varoista.

Vähittäispankin rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronlaskun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen oli maaliskuun lopussa -46 miljoonaa euroa (-40). Korkotuloriski lasketaan yhden vuoden aikaperiodille jakamalla kolmen seuraavan vuoden korkotuloriskin summa kolmella.

OP Ryhmässä hallinnoitavien talletussuojan piiriin kuuluvien talletusten yhteismäärä maaliskuun lopussa oli 38,6 miljardia euroa (38,0). Talletussuojarahastosta korvataan enintään 100 000 euroa yhtä OP Ryhmän asiakasta kohden.

Vakuutus

Vahinkovakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkeluotoisen vakuutusvelan edunsaajien eliniän odotteen ennakoitua nopeampi kasvu, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso sekä vakuutusvelan diskonttoriskin ja markkinakorkojen välinen ero.

Eliniän odotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi eläkeluotoista vakuutusvelkaa 47 miljoonaa euroa (48). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 26 miljoonaa euroa (26).

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vahinkovakuutuksen merkittävin markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus. Vakuutusvelan arvostamisessa käytettävän korkotason muutosten aiheuttamaa tulosvaihtelua vaimennetaan joukkolainasijoituksilla ja johdannaispimuksilla.

Sijoitusten markkinariskitaso pysyi edelleen maltillisena. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Markkinaliikkeet nostivat riskitasoa maltillisesti. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 60 miljoonaa euroa (54). Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisilla.

Henkivakuutus

Henkivakuutuksen keskeisimmät riskit ovat henkivakuutuksen sijoitusomaisuuden markkinariskit, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso, vakuutettujen eliniänodotteen ennakoitua nopeampi kasvu sekä asiakaskäyttötymisen muutoksista syntyvät raukeamis- ja takaisinostoriskit.

Eliniänodotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi vakuutusvelkaa 26 miljoonaa euroa (26). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 31 miljoonaa euroa (31).

Suomi-yhtiöstä siirtyneiden eriytettyjen vakuutuskantojen sijoitusriskejä ja asiakaskäyttötymisen muutokseen liittyviä riskejä on puskuroitu. Puskuri riittää kattamaan merkittävän negatiivisen sijoitusomaisuuden tuoton eriytetyille kannoille, minkä jälkeen OP Ryhmä kantaa kantojen riskit. Puskurit olivat yhteensä 222 miljoonaa euroa (327) katsauskauden lopussa.

Sijoitusten markkinariskitaso pysyi edelleen maltillisena. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Markkinaliikkeet nostivat riskitasoa maltillisesti. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 61 miljoonaa euroa (58). Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisilla.

Muu toiminta

Muun toiminnan keskeiset riskit ovat likvideettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likvideettiriskit. Merkittävin markkinariskitekijä on luottoriskimarginaalien muutosten vaikutus likvideettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

Likvideettireservin saamistodistusten markkinariski (VaR 95 %) pysyi vakaana katsauskaudella. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likvideettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likvideettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likvideettistressiskenaariota osalta.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likvideettireservin riittävyyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla

LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 138 prosenttia (141) katsauskauden lopussa.

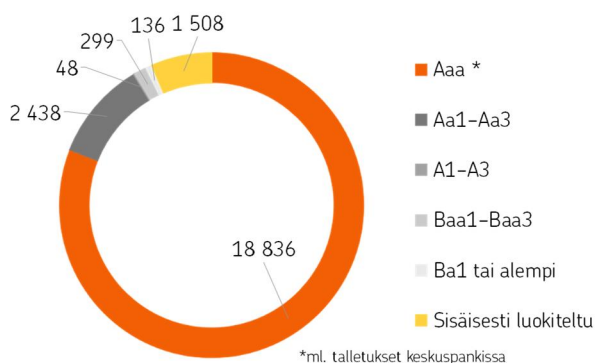
OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyssä NSFR-suhdeluvulle ei ole vielä asetettu vähimmäisvaatimusta. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli 111 prosenttia (112) katsauskauden lopussa.

Likviditeettireservi

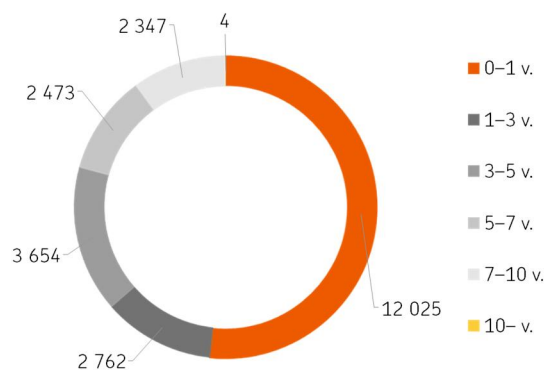
Mrd. €	31.3.2020	31.12.2019	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	10,1	11,9	-15,2
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	11,0	11,1	-0,7
Vakuuskelpoiset yritysluotot	-	0,0	-
Yhteensä	21,1	23,0	-8,3
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	2,1	2,0	8,2
Likviditeettireservi markkina-arvoin	23,3	25,0	-7,0
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,9	-0,8	-
Likviditeettireservi vakuusarvoin	22,4	24,2	-7,3

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia ja arvopaperistettuja saamisia.

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma 31.3.2020, milj.€

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen maturiteettijakauma 31.3.2020, milj.€

Luottoluokitukset

31.3.2020

Luokituslaitos	Lyhyt varainhankinta	Näkymä	Pitkä varainhankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	Vakaa	AA-	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Global Ratings Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service (Nordics) AB:stä. OP Yrityspankin luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

Luottoluokitukset eivät muuttuneet katsauskaudella.

Segmenttien tulos

OP Ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Vähittäispankki (Pankkitoiminnan henkilö- ja pk-yrityssiakkaat), Yrityspankki (Pankkitoiminnan yritys- ja instituutioasiakkaat) ja Vakuutus (Vakuutusasiakkaat). Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään segmentissä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP Ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Vähittäispankki

- Tulos ennen veroja oli 8 miljoonaa euroa (49). Saamisten arvonalentumiset olivat 50 miljoonaa euroa vertailukautta suuremmat. Arvonalentumiset kasvoivat pääosin uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönoton sekä koronapandemian vaikutusten vuoksi.
- Tuotot kasvoivat 3,8 prosenttia. Sekä korkokate että nettopalkkiotuotot kasvoivat 0,7 prosenttia vertailukaudesta. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 2 miljoonaa euroa (-13).
- Kulut kasvoivat 4,1 prosenttia 314 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 5,3 prosenttia ICT-kulujen ja volyymien kasvu myötä. Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat pääosin kortt uudistuksen vaikutuksesta. Henkilöstökulut laskivat 1,3 prosenttia.
- Luottokanta kasvoi vuodessa 4,4 prosenttia ja talletuskanta 5,8 prosenttia.
- Saamisten arvonalentumisten määrä oli 57 miljoonaa euroa (7). Järjestämättömät saamiset olivat 1,7 prosenttia (1,3) luotto- ja takauskannasta.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat asiakaskokemuksen parantamiseen (mm. Mobiilivaimen laaja käyttöönotto), asiakaspalveluiden prosesseihin ja kortt uudistukseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019	Muutos, %	1–12/2019
Korkokate	230	228	0,7	922
Nettopalkkiotuotot	189	188	0,7	708
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2	-13	-	-17
Muut tuotot	8	10	-17,4	43
Tuotot yhteensä	429	413	3,8	1 657
Henkilöstökulut	110	111	-1,3	426
Poistot ja arvonalentumiset	14	10	42,4	55
Liiketoiminnan muut kulut	190	181	5,3	692
Kulut yhteensä	314	301	4,1	1 172
Saamisten arvonalentumiset	-57	-7	-	-36
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-51	-56	-	-214
Tulos ennen veroja	8	49	-84,5	235
Kulu-tuotto-suhde, %	73,2 %	73,0 %	0,2*	70,7
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	1,7	1,3	0,4*	1,3
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,03	0,16	-0,13*	0,24
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	0,22	0,40	-0,19*	0,45
Milj. €				
Nostetut asuntoluotot	1 679	1 627	3,2	7 799
Nostetut yritysluotot	586	658	-10,9	2 729
Välitetyt asunto- ja kiinteistökaupat, kpl	2 608	2 552	2,2	12 139
Mrd. €	31.3.2020	31.3.2019	Muutos, %	31.12.2019
Luottokanta				
Asuntoluotot	39,6	38,7	2,3	39,6
Yritysluotot	8,2	7,6	7,9	8,1
Asuntoyhteisöt ja muut luotot	20,8	19,5	7,1	20,4
Luottokanta yhteensä	68,7	65,8	4,4	68,1
Takauskanta	0,8	0,6	22,6	0,8
Talletukset				
Käyttö- ja maksuliiketalletukset	36,5	34,0	7,2	35,4
Sijoitustalletukset	19,2	18,6	3,1	19,0
Talletukset yhteensä	55,7	52,6	5,8	54,4

*Suhdeluvun muutos

OP Ryhmän Vähittäispankki-segmentti muodostuu henkilö- ja pk-yritysassiakkaiden pankkitoiminnasta ja varallisuudenhoidosta osuuspankeissa sekä keskusyhteisökonsernissa.

Luottokanta kasvoi vuodessa 4,4 prosenttia 68,7 miljardiin euroon. Uusia asuntoluottoja nostettiin katsauskaudella 3,2 prosenttia vertailukautta enemmän. Asuntoluottokanta kasvoi vuodessa 2,3 prosenttia 39,6 miljardiin euroon. Asiakkaiden kiinnostus asuntoluottojen ja asuntoyhteisöluottojen suojaamiseen jatkui. Henkilöasiakkaiden asuntoluotoista oli katsauskauden lopussa korkosuojattu 25,2 prosenttia (24,5). Yritysluottokanta kasvoi vuodessa 7,9 prosenttia 8,2 miljardiin euroon.

Talletuskanta kasvoi vuodessa 5,8 prosenttia 55,7 miljardiin euroon. Kasvu muodostui erityisesti käyttö- ja maksuliiketeleistä, mutta myös sijoitustalletuksista kotitalouksien talletuksien kasvaessa voimakkaimmin.

Sijoittaja- ja säästäjäasiakkaiden kokonaismäärä kasvoi katsauskauden aikana 5 600:lla ja oli maaliskuun lopussa noin 835 000.

OP Kodin välittämien asunto- ja kiinteistökauppojen määrä kasvoi 2,2 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Koronapandemia vaikutti Vähittäispankin taloudelliseen toimintaympäristöön katsauskauden loppupuolella. Luottojen lyhennysvapaahakemusten määrä hetkellisesti kymmenkertaistui, kun kotitalouksille ja pk-yrityksille tarjottiin mahdollisuutta lyhennysvapaisiin, mikäli koronapandemia on vaikuttanut asiakkaiden luotonhoitokykyyn. Hakemusjonojen käsittelyä on tehostettu merkittävästi muun muassa robottien avulla.

Koronakriisin vaikutukset Vähittäispankin tuottoihin olivat katsauskaudella vähäiset. Vaikutukset voivat laajentua, mikäli palveluiden kysyntä heikkenee merkittävästi tai asiakaskäyttäytyminen muuttuu olennaisesti. Myös saamisten arvonalentumisten määrä voi kasvaa, mikäli asiakkaiden taloudellinen tilanne heikkenee merkittävästi.

Poikkeuksellinen koronapandemiatilanne sai asiakkaat ottamaan digiloikan pankkiasioinnissaan. Poikkeustilan aikana 85 prosenttia asuntolainahakemuksista tuli digitaalisista kanavista, 90 prosenttia asuntolainaneuvotteluista käytiin etänä, kaikki OP Kodin asunonäytöt pidettiin yksityisinä ja tarjoukset tehtiin sähköisesti. Lisäksi digitaalisen asuntokaupan alustalla (DIAS) tehtiin kauppvoja 50 prosenttia keskimääräistä enemmän. Myös sijoitusrahastojen sähköinen myynti kasvoi vahvasti: kertamerkinnoista jopa 92 prosenttia tehtiin digitaalisesti.

Katsauskauden tulos

Vähittäispankin tulos ennen veroja oli 8 miljoonaa euroa (49). Korkokatteen 0,7 prosentin kasvu 230 miljoonaan euroon muodostui luottokannan kasvusta ja varainhankintakustannusten laskusta. Nettopalkkiotuotot kasvoivat 0,7 prosenttia 189 miljoonaan euroon. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 2 miljoonaa euroa (-13). Tuotot kasvoivat yhteensä 3,8 prosenttia 429 miljoonaan euroon.

Kulut kasvoivat 4,1 prosenttia 314 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut laskivat 1,3 prosenttia 110 miljoonaan euroon henkilömäärän pienennyttyä vertailukaudesta. Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat 42,4 prosenttia 14 miljoonaan euroon pääosin korttiuidustuksen vaikutuksesta. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 5,3 prosenttia 190 miljoonaan euroon ICT-kulujen ja volyymin kasvu myötä. EU:n vakausmaksu kasvoi vertailukaudesta 3 miljoonaa euroa. Vakausmaksun määrä tarkentuu toisen vuosineljänneksen aikana.

Saamisten arvonalentumisten määrä kasvoi 57 miljoonaan euroon (7). Saamisten arvonalentumisia kasvatti maaliskuussa käyttöön otettu maksukyvyttömyyden uusi määritelmä. Asiakkaat ovat aktiivisesti hakeneet luottoihin lyhennysvapaita ja maksuaikojen muutoksia koronakriisin johdosta, mikä yhdessä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien muutosten kanssa kasvatti myös saamisten arvonalentumisia. Järjestämättömät saamiset olivat 1,7 prosenttia (1,3) luotto- ja takauskannasta.

Yrityspankki

- Tulos ennen veroja oli 14 miljoonaa euroa (56).
- Tuotot kasvoivat 9,4 prosenttia. Korkokate kasvoi 12,0 prosenttia ja nettopalkkiotuotot kasvoivat 23,5 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot pienenevät 29,0 prosenttia. CVA-arvostus heikensi tulosta 15 miljoonaa euroa (7).
- Kulut kasvoivat 87 miljoonaan euroon (76). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 18,2 prosenttia ICT-kulujen ja vakaussmaksun kasvun johdosta.
- Luottokanta kasvoi vuodessa 8,1 prosenttia 24,3 miljardiin euroon ja talletuskanta laski 1,7 prosenttia 11,0 miljardiin euroon. Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat laskivat vuodessa 2,9 prosenttia.
- Arvon alentumisten määrä oli 47 miljoonaa euroa (5). Järjestämättömät saamiset olivat 1,0 prosenttia (0,5) luotto- ja takauskannasta.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksamisen, rahoituksen ja varainhoidon järjestelmien uudistamiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019	Muutos, %	1–12/2019
Korkokate	101	90	12,0	383
Nettopalkkiotuotot	35	28	23,5	125
Sijoitustoiminnan nettotuotot	9	13	-29,0	119
Muut tuotot	8	8	-5,1	27
Tuotot yhteensä	153	140	9,4	655
Henkilöstökulut	20	17	17,9	76
Poistot ja arvonalentumiset	5	5	-17,7	20
Liiketoiminnan muut kulut	63	53	18,2	182
Kulut yhteensä	87	76	15,5	277
Saamisten arvonalentumiset	-47	-5	-	-51
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-5	-4	-	-16
Tulos ennen veroja	14	56	-75,5	311
Kulu–tuotto–suhde, %	57,2	54,1	3,0*	42,3
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	1,0	0,5	0,5*	0,5
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,15	0,77	-0,62*	0,85
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,20	0,81	-0,61*	0,90
Mrd. €	31.3.2020	31.3.2019	Muutos, %	31.12.2019
Luottokanta				
Yritysluotot	14,6	13,9	5,3	14,5
Asuntoyhteisöt ja muut luotot	9,7	8,6	12,6	9,2
Luottokanta yhteensä	24,3	22,5	8,1	23,7
Takauskanta	3,1	2,6	19,2	3,1
Talletukset	11,0	11,2	-1,7	11,2
Hallinnoitavat varat (brutto)**				
Sijoitusrahastot	21,9	24,1	-9,2	25,6
Instituutioasiakkaat	22,6	22,4	0,7	24,3
Private Banking	8,8	8,3	6,0	9,9
Hallinnoitavat varat (brutto) yhteensä	53,2	54,8	-2,9	59,8
Milj. €	1–3/2020	1–3/2019	Muutos, %	1–12/2019
Nettomyynti				
Private Banking -asiakkaat	-7	25	-128,0	49
Instituutioasiakkaat	-70	-30	-	-49
Nettomyynti yhteensä	-76	-5	-	1

*Suhdeluvun muutos

**Vertailukauden 1–12/2019 luvut on oikaistu vastaamaan päivitettyä laskentaa.

OP Ryhmän Yrityspankki-segmentti muodostuu yritys- ja instituutioasiakkaiden pankkitoiminnasta sekä varallisuudenhoidosta. Segmentti sisältää OP Yrityspankki Oyj:n pankkitoiminnan, OP Varainhoito Oy:n, OP-Rahastoyhtiö Oy:n ja OP Kiinteistösijoitus Oy:n.

Luottokanta kasvoi vuodessa 8,1 prosenttia 24,3 miljardiin euroon. Talletuskanta pieneni vuodessa 1,7 prosenttia 11,0 miljardiin euroon. Pääomamarkkinatuotteiden kysyntä kasvoi vertailukaudesta.

Yrityspankin merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksamisen, rahoituksen ja varainhoidon järjestelmien uudistamiseen.

Varainhoidon katsauskauden nettomyynti laski vertailukaudesta ja oli -76 miljoonaa euroa (-5). Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat laskivat vuodessa 2,9 prosenttia 53,2 miljardiin euroon. Hallinnoitavat varat sisälsivät noin 11 miljardia euroa OP Ryhmään kuuluvien yritysten varoja (11).

OP-Rahastojen osuudenomistajien määrä kasvoi katsauskaudella bruttona noin 18 000:lla 868 000 osuudenomistajaan. OP-Rahastojen Morningstar-luokitus oli 3,02 (3,21).

Tammikuussa OP tiedotti perustavansa suomalaisen infrastruktuuriin sijoittavan OP Suomi Infrastruktuuri -rahaston. Rahaston salkunhoitajana toimii OP Varainhoito ja rahaston hallinnoijaksi on suunniteltu OP-Rahastoyhtiö Oy. Rahastolla halutaan varmistaa suomalaisen infrastruktuurin vastuullinen, ammattimainen ja pitkäaikainen omistaminen. Sijoituskohteina voivat olla esimerkiksi energiantuotanto ja -jakelu, televiestintä sekä liikenneinfrastruktuuri.

Katsauskaudella OP Kiinteistösijoitus ilmoitti tukevensa vuokralaisiaan joustoilla vuokranmaksussa, mikäli sen hoitamien liikekiinteistöjen vuokralaiset ajautuvat koronapandemian vuoksi taloudellisiin ongelmiin.

Koronaviruksen aiheuttama epävarmuus vaikutti Yrityspankkiin katsauskaudella pääomamarkkinoiden kautta. Hallinnoitavien varojen arvonmuutokset olivat negatiiviset, luottoriskimarginaalit ja volatilitteetti kasvoivat. Toisaalta pääomamarkkinoilla kaupankäyntiaktiivisuus kasvoi. Makrotalouden näkymien muutos vaikutti myös saamisten arvonalentumisiin. Koronaviruksen vaikutukset ja taloudellisen toimintaympäristön kehitys heijastuu palveluiden kysyntään, sijoitusmarkkinoihin ja saamisten arvonalentumisten määrään kehitykseen.

Katsauskauden tulos

Yrityspankin tulos ennen veroja oli 14 miljoonaa euroa (56). Tuotot olivat 153 miljoonaa euroa (140) ja kulut 87 miljoonaa euroa (76). Kulu-tuotto-suhde heikkeni ja oli 57,2 prosenttia (54,1). Korkokate kasvoi 12,0 prosenttia 101 miljoonaan euroon pääosin luottokannan kasvun seurauksena. Myös luotonannon marginaalit nousivat.

Yrityspankin nettopalkkiotuotot olivat 35 miljoonaa euroa (28). Muiden nettopalkkiotuottojen kasvu johtuu pääosin OP Ryhmän sisäisten veloitusten laskusta.

Yrityspankki-segmentin nettopalkkiotuotot

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019	Muutos, %
Rahastot	26	25	1,5
Omaisuuksienhoito	3	4	-30,3
Muut	7	0	-
Yhteensä	35	28	23,5

Sijoitustoiminnan nettotuotot pienenevät 29,0 prosenttia 9 miljoonaan euroon. Vertailukauden sijoitustoiminnan nettotuottoja laskivat 22 miljoonaa euroa johdannaisten arvostusmalleihin tehdyt muutokset. CVA-arvostus heikensi tulosta 15 miljoonaa euroa (-7). Luottoriskimarginaalien kasvu heikensi kaupankäyntivaraston arvostusta. Asiakaskaupankäynnin tuotot kasvoivat.

Kulut kasvoivat 87 miljoonaan euroon (76). Henkilöstökulut kasvoivat 17,9 prosenttia 20 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 18,2 prosenttia 63 miljoonaan euroon. ICT-kulujen kasvu oli 3 miljoonaa euroa ja EU:n vakuusmaksun kasvu 3 miljoonaa euroa. Vakuusmaksun määrä tarkentuu toisen vuosineljänneksen aikana.

Saamisten arvonalentumiset olivat 47 miljoonaa euroa (5). Saamisten arvonalentumisia kasvatti maaliskuussa käyttöön otettu maksukyvyttömyyden uusi määritelmä. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien muutokset kasvattivat myös saamisten arvonalentumisia. Järjestämättömät saamiset olivat 1,0 prosenttia (0,5) luotto- ja takauskannasta.

Vakuutus

- Tulos ennen veroja oli 59 miljoonaa euroa (88) sijoitustoiminnan tuottojen laskettua.
- Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot kasvoivat 3,6 prosenttia.
- Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 21 miljoonaa euroa (72) väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien. Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvoihin oli vahinkovakuutuksessa -98 miljoonaa euroa (42) ja henkivakuutuksessa -48 miljoonaa euroa (25).
- Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 prosenttia (97,5) ja operatiivinen riskisuhde 65,5 prosenttia (70,5). Operatiivinen toimintakulusuhde oli 27,2 prosenttia (26,9).
- Henkivakuutuksen sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt laskivat vuodenvaihteesta 13,8 prosenttia 9,4 miljardiin euroon.
- Kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten palveluiden kehittämiseen ja perusjärjestelmämuutostukseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019	Muutos, %	1–12/2019
Vakuutusmaksutuotot	367	355	3,6	1 479
Korvauskulut	236	245	-3,8	1 077
Henkivakuutuksen riskiliikkeen kate	6	7	-14,5	29
Vakuutuskate	138	117	18,0	431
Henkivakuutuksen nettopalkkiotuotot	27	25	9,2	135
Vahinkovakuutuksen nettopalkkiotuotot	-11	-11	0,7	-49
Terveys ja hyvinvointi, nettopalkkiotuotot	2	3	-31,8	13
Nettopalkkiotuotot	18	16	8,1	99
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-129	129	-200,2	435
Muut nettotuotot	1	-2	-	4
Tuotot yhteensä	28	260	-89,4	969
Henkilöstökulut	36	33	7,7	133
Poistot ja arvonalentumiset	14	13	9,1	71
Liiketoiminnan muut kulut	64	65	-0,4	269
Kulut yhteensä	114	111	3,1	473
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-5	-4	-	-19
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	150	-57	-	-104
Tulos ennen veroja	59	88	-32,8	373
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,80	1,18	0,39*	1,29
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,86	1,24	0,38*	1,36
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde (vv), %	92,7	97,5		92,7
Operatiivinen riskisuhde (vv), %	65,5	70,5		65,1
Operatiivinen toimintakulusuhde (w), %	27,2	26,9		27,7
Operatiivinen kulusuhde (hv), %	42,0	40,0		35,5

vv = vahinkovakuutus, hv = henkivakuutus

*Suhdeluvun muutos

OP Ryhmän Vakuutus-segmentti muodostuu vahinko- ja henkivakuutuksesta sekä terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat Pohjola Vakuutus Oy ja OP-Henkivakuutus Oy sekä Pohjola Sairaala Oy. A-Vakuutus Oy sulautui 31.3.2020 Pohjola Vakuutus Oy:öön.

Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten asiointi- ja ostopalvelujen kehittämiseen sekä vahinkovakuutuksen perusjärjestelmämuutostukseen.

Koronaviruspandemia lisäsi maaliskuussa merkittävästi asiakkaiden yhteydenottoja ja ilmoitettuja vahinkoja matkavakuutuksissa. Useissa muissa vakuutuslajeissa vahinkomäärä laski yleisen toimeliaisuuden vähennyttyä.

Pohjola Sairaala tarjoaa henkilöstönsä työpanosta koronapandemian vastaiseen työhön. Avun tarvetta kartoitetaan yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön sekä eri sairaaloiden kanssa. Ensimmäiset tehtävät liittyvät tartuntaketjujen jäljittämiseen.

Sijoitusmarkkinoiden arvonkehitys oli poikkeuksellisen heikko koronapandemian vuoksi, ja sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt laskivat vuodenvaihteesta 13,8 prosenttia 9,4 miljardiin euroon. Sijoitussidonnaisten vakuutusten nettomyynti oli 61 miljoonaa euroa (-21). Henkivakuutuksen takaisinotot pysyivät maltillisella tasolla.

Katsauskauden tulos

Tulos ennen veroja laski 59 miljoonaan euroon (88).
Vakuutuskauteen parani 138 miljoonaan euroon (117).

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	208	197	5,3
Yritysiasiakkaat	159	157	1,5
Yhteensä	367	355	3,6

Korvauskulut laskivat 3,8 prosenttia 236 miljoonaan euroon. Tammi–maaliskuussa kirjattiin 24 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (27), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 27 miljoonaa euroa (23). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Korvausmenoja kasvattivat erityisesti koronapandemiaan liittyvät matkavahinkojen korvaukset. Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutokset paransivat tulosta 6 miljoonaa euroa ja vertailukaudella heikensivät tulosta 9 miljoonaa euroa.

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, paransivat vakuusteknistä katetta 6 miljoonaa euroa (-15). Vahinkovakuutuksen operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 65,5 prosenttia (70,5).

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 8,1 prosenttia 18 miljoonaan euroon.

Kulut kasvoivat 3,1 prosenttia 114 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 27,2 prosenttia (26,9).

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 prosenttia (97,5). Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä diskonttokoron muutosta.

Sijoitustoiminta

Tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	26	52
Käypään arvoon tulosaikutteisesti	-75	129
Jakotettu hankintameno	2	1
Henkivakuutuserät*	-82	-57
Diskonttauksen purkautuminen (vv)	-5	-7
Osakkuusyhtiöt	5	11
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-129	129
Väliaikainen poikkeusmenettely	150	-57
Yhteensä	21	72

*Sisältää korkohyvitykset asiakkaiden vakuutussäästöille, korkotäydennysten muutokset ja muut vakuustekniset erät sekä sijoitussidonnaisten ja eriytettyjen taseiden sijoitusten käyvän arvon muutokset.

Tuotot sijoitustoiminnasta, väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien, olivat 21 miljoonaa euroa (72). Sijoitusten myyntivoitot olivat vahinkovakuutuksessa 8 miljoonaa euroa (21) ja henkivakuutuksessa 12 miljoonaa euroa (24).

Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkotäydennyksillä ja korkojohdannaisilla. Henkivakuutuksen lyhytaikaisten korkotäydennysten nettomuutos paransi tulosta 10 miljoonaa euroa (11). Vakuutusvelan kertyneet korkotäydennykset ilman eriytettyjä taseita olivat katsauskauden lopussa 478 miljoonaa euroa (426). Korkotäydennyksistä 35 miljoonaa euroa (46) oli lyhytaikaisia.

Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019
Sijoitustaseen nettotuotto, milj. €*	-98	42
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	-2,8	2,8
Korkosijoitusten Running Yield, %	1,4	1,5
	31.3.2020	31.12.2019
Sijoituskanta, milj. €	3 787	3 952
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	93	92
A-luokiteltuja saamisia, vähintään, %	61	61
Modifioitu duraatio, %	4,2	4,0

*Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisesta vakuutusvelan arvonmuutos.

Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja*

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019
Sijoitustaseen nettotuotto, milj. €**	-48	25
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	-1,7	2,4
Korkosijoitusten Running Yield, %	1,1	1,4
	31.3.2020	31.12.2019
Sijoituskanta, milj. €	3 525	3 619
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	90	88
A-luokiteltuja saamisia, vähintään, %	62	64
Modifioitu duraatio, %	2,8	2,9

*ilman eriytettyjä taseita

**Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisesta vakuutusvelan arvonmuutos. Sijoitustase ei sisällä eriytettyjä taseita.

Muu toiminta

Avainlukuja

Milj. €	1–3/2020	1–3/2019	Muutos, %	1–12/2019
Korkokate	-17	-15	-	-59
Nettopalkkiotuotot	2	1	149,6	6
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-6	14	-138,9	38
Liiketoiminnan muut tuotot	259	146	77,8	593
Tuotot yhteensä	238	146	63,3	578
Henkilöstökulut	43	35	20,9	148
Poistot ja arvonalentumiset	33	30	10,6	132
Liiketoiminnan muut kulut	103	75	36,6	336
Kulut yhteensä	179	141	27,1	616
Saamisten arvonalentumiset	-2	0	-462,9	0
Tulos ennen veroja	57	5	963,9	-37

Muu toiminta -segmentti sisältää liiketoimintasegmenttejä tukevat toiminnot. Segmenttiin kuuluvat pääosa OP Osuuskunnasta, OP-Palvelut Oy ja OP Yrityspankki Oyj:n keskuspankkitoiminnot.

Katsauskauden tulos

Muu toiminta -segmentin tulos ennen veroja oli 57 miljoonaa euroa (5). Tulosta paransi Vallilan kiinteistön myynti. Tuotot kasvoivat 63,3 prosenttia 238 miljoonaan euroon.

Muu toiminta -segmentin korkokate oli -17 miljoonaa euroa (-15). Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat -6 miljoonaa euroa (14). Myyntivoittoja saamistodistuksista kirjattiin 4 miljoonaa euroa vertailukautta vähemmän.

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 77,8 prosenttia 259 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti Vallilan kiinteistön myynti. Kaupasta kirjattiin myyntivoittoa liiketoiminnan muihin tuottoihin 98 miljoonaa euroa ja kuluja 2 miljoonaa euroa liiketoiminnan muihin kuluihin. OP Ryhmä jatkaa toimintaansa kiinteistössä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Kiinteistö kirjattiin käyttöoikeusomaisuuseränä taseeseen. IFRS 16 - standardin mukainen käyttöoikeusomaisuuserän arvo oli 138 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelka 225 miljoonaa euroa.

Muu toiminta -segmentin kulut kasvoivat vertailukaudesta 27,1 prosenttia 179 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 20,9 prosenttia 43 miljoonaan euroon. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä kasvoivat 10,6 prosenttia 33 miljoonaan euroon. Poistojen kasvu oli seurausta viime vuosien kehittämisspanostusten kasvusta. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 36,6 prosenttia 103 miljoonaan euroon. ICT-kulut kasvoivat 21 miljoonaa euroa vertailukaudesta.

OP Ryhmän senior- ja senior non-preferred -ehtoisen tukkuvarainhankinnan, TLTRO-varainhankinnan sekä katettujen joukkovelkakirjalainojen keskimarginaali oli maaliskuun lopussa 21 korkopistettä (19). Katetut joukkovelkakirjalainat raportoidaan osana Vähittäispankki-segmenttiä.

OP Ryhmän rahoituksen saatavuus säilyi hyvänä. Maaliskuussa koronaviruksen johdosta tukkuvarainhankintamarkkina kuitenkin häiriintyi ja markkinoilla vakuudettoman pitkän tukkuvarainhankinnan hinnat nousivat merkittävästi ja nopeasti. Tammikuussa laskettiin liikkeeseen 500 miljoonan euron senior non-preferred -joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on 7 vuotta, sekä 1,0 miljardin euron katettu joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on 8,25 vuotta. Maaliskuussa OP Ryhmä otti EKP:n pankeille tarjoamaa maturiteetiltaan alle vuoden mittaista USD-määräistä rahoitusta 500 miljoonaa dollaria. Koronakriisistä huolimatta maksuvalmius säilyi katsauskaudella hyvänä.

Palvelukehittäminen

OP Ryhmä investoi jatkuvasti toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen. Keskusyhteisö tytäryhtiöineen vastaa OP Ryhmän palvelutoiminnan kehittämisestä. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ICT-investoinneista.

OP Ryhmän kehittämisenotot olivat tammi–maaliskuussa 82 miljoonaa euroa (74). Niihin sisältyvät lisenssimaksut, ostetut palvelut, muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset sekä omaa työtä. Kehittämismenoista 24 miljoonaa euroa (34) on aktivoitu.

OP Ryhmä solmi keväällä 2019 viisivuotisen sopimuksen Tata Consultancy Services Ltd:n (TCS) kanssa ICT-palveluiden tuottamisesta. Sopimus kattaa OP Ryhmän käyttämät ICT-infrastruktuuripalvelut kuten keskuskone-, palvelin- ja kapasiteettipalvelut. Lisäksi sopimukseen kuuluvat konesali- ja pilvipalvelut. ICT-infrastruktuuripalveluiden palvelutuotanto on käynnistetty palvelin- ja kapasiteettipalveluiden osalta. Palveluiden siirto etenee suunnitellusti.

Yksityiskohtaisempaa tietoa OP Ryhmän investoinneista sisältyy tämän osavuositarkastuksen liiketoimintasegmenttikohtaisiin osioihin.

Henkilöstö

OP Ryhmän palveluksessa oli katsauskauden lopussa 12 228 henkilöä (12 226). Henkilöstöä oli keskimäärin 12 187 (12 376).

Henkilöstö katsauskauden lopussa

	31.3.2020	31.12.2019
Vähittäispankki	7 194	7 230
Yrityspankki	898	907
Vakuutus	1 990	2 015
Muu toiminta	2 146	2 074
Yhteensä	12 228	12 226

Katsauskauden aikana OP Ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 61 henkilöä (64). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 62,5 vuotta (62,0).

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Tarkemmat tiedot muuttuvasta palkitsemisesta on esitetty OP Ryhmän palkka- ja palkkioselvityksessä.

OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP Ryhmän osavuositarkastukseen yhdisteltiin katsauskauden lopussa yhteensä 142 osuuspankkia (147) ja OP Osuuskunta -

konserni. Katsauskaudella osuuspankkien lukumäärää pienensivät pankkien sulautumiset.

Köyliön Osuuspankki ja Vampulan Osuuspankki sulautuivat Säkyllän Osuuspankkiin 29.2.2020. Sulautumisen yhteydessä Säkyllän Osuuspankin toiminimi muuttui Ala-Satakunnan Osuuspankiksi.

Kihniön Osuuspankki sulautui Virtain Osuuspankkiin 29.2.2020 ja tämän jälkeen Virtain Osuuspankki sulautui samana päivänä Ruoveden Osuuspankkiin. Sulautumisten yhteydessä Ruoveden Osuuspankin toiminimi muuttui Ylä-Pirkanmaan Osuuspankiksi.

Kannuksen Osuuspankki sulautui Suomenselän Osuuspankkiin 31.3.2020.

Kesälahden Osuuspankki ja Pohjois-Karjalan Osuuspankki ovat 28.11.2019 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Kesälahden Osuuspankki sulautuu Pohjois-Karjalan Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintiajankohta on 30.4.2020.

Honkilahden Osuuspankki ja Euran Osuuspankki ovat 11.2.2020 ja 13.2.2020 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Honkilahden Osuuspankki sulautuu Euran Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintiajankohta on 31.7.2020.

Parikkalan Osuuspankki, Simpeleen Osuuspankki ja Etelä-Karjalan Osuuspankki ovat 21.1.2020 hyväksyneet sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Parikkalan Osuuspankki ja Simpeleen Osuuspankki sulautuvat Etelä-Karjalan Osuuspankkiin. Sulautumisten täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintiajankohta on 31.8.2020.

A-Vakuutus Oy sulautui Pohjola Vakuutus Oy:öön 31.3.2020.

OP Osuuskunnan hallinto

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti 30.10.2019 OP Osuuskunnan uuden hallituksen ehdollisesta kokoonpanosta. Hallintoneuvosto vahvisti nimitykset osuuskunnan uusien sääntöjen tultua voimaan 1.1.2020. Sääntelyviranomaisen on hyväksynyt OP Osuuskunnan hallituksen kokoonpanon.

Hallitukseen kuuluvat seuraavat jäsenet: Leif Enberg (s. 1954, taloustieteen maisteri, HHJ), Jarna Heinonen (s. 1965, kauppatieteiden tohtori), Jari Himanen (s. 1962, ylioppilasmerkonomi, eMBA), Kati Levoranta (s. 1970, oikeustieteen kandidaatti, MBA), Pekka Loikkanen (s. 1959, kauppatieteiden maisteri, KHT), Riitta Palomäki (s. 1957, kauppatieteiden maisteri), Jaakko Pehkonen (s. 1960, ekonomi, kauppatieteiden tohtori), Timo Ritakallio (s. 1962, oikeustieteen maisteri, MBA, tekniikan tohtori), Olli Tarkkanen (s. 1962, oikeustieteen kandidaatti, eMBA) ja Mervi Väisänen (s. 1963, kauppatieteiden maisteri, HHJ).

Hallitus valitsi vuoden 2020 alussa puheenjohtajakseen Jaakko Pehkosen ja varapuheenjohtajakseen Jarna Heinosen. Hallitus valitsi 7.1.2020 keskuudestaan puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet hallituksen lakisäätöisiin valiokuntiin.

OP Ryhmän keskusyhteisön (OP Osuuskunta) varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 19.3.2020.

Hallintoneuvostoon valittiin seuraavat erovuorossa olleet hallintoneuvoston jäsenet uudelleen vuonna 2021 päättyväksi toimikaudeksi: toimitusjohtaja Mika Helin ja restonomi, MBA Mervi Hinkkanen.

Uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi vuonna 2021 päättyväksi toimikaudeksi valittiin hankintapäällikkö Päivi Hakasuo, professori Juha-Pekka Junttila, jatko-opiskelija Päivi Kujala, toimitusjohtaja Pekka Lehtonen, toimitusjohtaja Sirpa Leppäkoski, Senior Manager Anssi Mäkelä, toimitusjohtaja Ulf Nylund, maatilayrittäjä Johanna Pättiniemi, kehitysjohtaja Tiina Rajala, yrittäjä Timo Syrjälä ja toimitusjohtaja Pauliina Takala.

Hallintoneuvostossa on yhteensä 36 jäsentä.

Järjestäytymiskokouksessaan hallintoneuvosto valitsi hallintoneuvoston puheenjohtajiston. Puheenjohtajana jatkaa hallintojohtaja Annukka Nikola ja varapuheenjohtajina professori Markku Sotarauta sekä toimitusjohtaja Ari Väänänen.

Tilintarkastajaksi tilikaudeksi 2020 valittiin varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Juha-Pekka Mylén.

Osuuskunnan kokous 19.3.2020 päätti keskusyhteisön sääntöjen muuttamisesta. Keskeinen muutos oli, että hallintoneuvoston paikkajako määräytyy jatkossa siten, että jokaisella OP-liitolla on kuusi paikkaa keskusyhteisön hallintoneuvostossa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

OP Ryhmä lykkää osuuspankkien voitonjaon maksua eli Tuotto-osuuksien vuoden 2019 korkojen maksua kesäkuulta lokakuulle 2020 Euroopan keskuspankin (EKP:n) ja Finanssivalvonnan antamien suositusten mukaisesti. EKP antoi 27.3.2020 suosituksen, jossa pankkeja pyydettiin lykkäämään voitonjaon maksua vähintään lokakuun alkuun asti. Finanssivalvonta antoi vastaavan suosituksen valvomilleen pankeille 28.3.2020 ja tarkensi sitä 30.3.2020. Suosituksella pyritään turvaamaan pankkien kykyä tukea reaali taloutta yritys- ja kotitalousrahoituksella koronapandemian aiheuttaman talouskriisin vaikutusten helpottamiseksi.

Loppuvuoden näkymät

Koronaviruspandemian taltuttamistoimet suistivat maailmantalouden taantumaan ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Osakemarkkinoiden vuoden alun optimistinen tunnelma vaihtui jyrkäksi kurssilaskuksi. Rahoitusmarkkinoilla pankkien varainhankinnan kustannukset nousivat selvästi. Markkinoilla odotetaan korkojen pysyvän loppuvuonna jokseenkin alkuvuoden tasolla. Epävarmuus on kuitenkin poikkeuksellisen suurta. Yhteiskunnan toimenpiteillä pyritään lieventämään koronakriisin välittömiä vaikutuksia pankkien ja vakuutusyhtiöiden asiakkaiden talouteen, mutta kriisin pitkäaikaisten vaikutusten arviointi on vielä tässä vaiheessa vaikeaa.

Koronaviruspandemian aiheuttama poikkeuksellinen epävarmuus heikentää OP Ryhmän sijoitustoiminnan tuottoja ja luottoriskinäkömää. OP Ryhmän vuoden 2020 tuloksen ennen veroja arvioidaan jäävän pienemmäksi kuin vuoden 2019 tulos (aiemmin samantasoiseksi).

Kaikki tässä osavuositarkastuksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), ilman OP-bonusia, %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), ilman OP-bonusia, %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Tuotot sijoitustoiminnasta	Sijoitustoiminnan nettotuotot + Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)
Luottokanta	Saamiset asiakkailta
Talletukset	Tase-erän Velat asiakkaille sisältämät talletukset
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Saamiset asiakkailta (taseen ja taseen ulkopuoliset erät)}} \times 100$
Maksukyvyttömyyden havainnointiaste (default capture rate), %	$\frac{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset, jotka olivat vaiheessa 2 vertailukaudella}}{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset katsauskaudella}} \times 100$
Vahinkovakuutus:	
Operatiivinen vahinkosuhte, %	$\frac{\text{Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset ja yrityskauppojen yhteydessä syntyneiden aineettomien erien poistot}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	Operatiivinen vahinkosuhte + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhte + operatiivinen toimintakulusuhde
Operatiivinen riskisuhte (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$

Operatiivinen toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u>	x 100
	Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset	
Henkivakuutus:		
Operatiivinen kulusuhde, %	<u>Kulut yhteensä</u>	x 100
	Kuorimitustulo + hallinnointipalkkioiden palautus	
Erillislaskentaan perustustuvat tunnusluvut		
Vakavaraisuussuhde, %	<u>Omat varat yhteensä</u>	x 100
	Kokonaisriski	
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	<u>Ensisijainen pääoma (Tier 1)</u>	x 100
	Kokonaisriski	
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	<u>Ydinpääoma (CET1)</u>	x 100
	Kokonaisriski	
Solvenssisuhde, %	<u>Omat varat</u>	x 100
	Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)	
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	<u>Ensisijainen pääoma (T1)</u>	x 100
	Vastuiden määrä	
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	<u>Likvidit varat</u>	x 100
	Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisään virtaukset stressitilanteessa	
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	<u>Pysyvä varainhankinta</u>	x 100
	Pysyvän varainhankinnan vaade	
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde*	<u>Ryhmittymän omat varat yhteensä</u>	x 100
	Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	<u>Järjestämättömät saamiset (netto)**</u>	x 100
	Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa	
Ongelmasaamiset luotto- ja takauskannasta, %	<u>Ongelmasaamiset (netto)***</u>	x 100
	Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa	
Terveet lainanhoitojoustosaamiset luotto- ja takauskannasta, %	<u>Terveet lainanhoitojoustosaamiset (netto)***</u>	x 100
	Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa	
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	<u>Terveet lainanhoitojoustosaamiset (netto)***</u>	x 100
	Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa	

Tappiota koskeva vähennyserä ongelmasaamisista, % $\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa}} \times 100$

Luotto- ja takauskanta

Luottokanta + takauskanta

*Rava-suhdeluvussa on huomioitu siirtymäsäännökset.

**Järjestämättömällä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä tällaisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikkeuksista.

***Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä tällaisiin tai terveisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikkeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisista ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamisiksi.

Vahinkovakuutuksen operatiivinen tulos

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019	1-12/2019
Vakuutusmaksutuotot	368	355	1 478
Korvauskulut	269	275	1 060
Liikekulut	73	72	311
Vakuutustekninen kate	27	9	107
Diskonttokoron lasku			-136
Sijoitustuotot ja -kulut	-69	64	307
Muut tuotot ja kulut	-1	-6	-23
Tulos ennen veroja	-43	67	255
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	82	-33	-65
Tulos ennen veroja	39	35	190

Vahinkovakuutuksen tunnuslukujen laskennassa käytetään vahinkovakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samalla periaatteella konsernin tuloslaskelmassa.

Vakavaraisuustaulukot

Luottolaitosvakavaraisuus

Omat varat, milj. €	31.3.2020	31.12.2019
OP Ryhmän oma pääoma	12 277	12 570
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-36	-237
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-180	-141
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	12 062	12 192
Aineettomat hyödykkeet	-609	-630
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-151	-76
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-2	-142
Ennakoitu voitonjako ja edellisen tilikauden maksamaton voitonjako	-113	-97
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-471	-428
Ydinpääoma (CET1)	10 716	10 819
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	40	60
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	40	60
Ensisijainen pääoma (T1)	10 756	10 879
Debentuurilainat	773	806
Toissijainen pääoma (T2)	773	806
Omat varat yhteensä	11 530	11 685
Kokonaisriski, milj. €	31.3.2020	31.12.2019
Luotto- ja vastapuoliriski	53 691	49 216
Standardimenetelmä (SA)	4 372	4 101
Valtio- ja keskuspankkivastuut	397	304
Luottolaitosvastuut	23	8
Yritysvastuut	2 746	2 646
Vähittäisvastuut	1 121	1 069
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	21	22
Muut	64	52
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	49 589	45 115
Luottolaitosvastuut	1 116	1 023
Yritysvastuut	27 221	25 580
Vähittäisvastuut	13 049	10 320
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	7 210	6 898
Muut	993	1 293
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	2 012	1 309
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	3 964	4 232
Vastuun arvonoikaus (CVA)	255	191
Muut riskit		11
Kokonaisriski yhteensä	60 192	54 959
EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	518	505
Kokonaisriski sisältäen riskipainolattiat	60 710	55 464

Suhdeluvut, %	31.3.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	17,7	19,5
Tier1 -vakavaraisuussuhde	17,7	19,6
Vakavaraisuussuhde	19,0	21,1
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöstä, %	31.3.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	17,7	19,5
Tier1 -vakavaraisuussuhde	17,7	19,5
Vakavaraisuussuhde	18,9	21,0
Pääomavaatimus, milj. €	31.3.2020	31.12.2019
Omat varat	11 530	11 685
Pääomavaatimus puskureilla	8 968	8 068
Puskuri pääomavaatimukseen	2 561	3 617

Pääomavaatimus 14,8 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 2,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 2,25 prosenttia (vertailuvuonna 2,0) ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Velkaantuneisuus, milj. €	31.3.2020	31.12.2019
Ensisijainen pääoma (T1)	10 756	10 879
Vastuut yhteensä	132 303	131 504
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	8,1	8,3

Velkaantuneisuutta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään Komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu katsauskauden lopun luvuilla.

OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. €	31.3.2020	31.12.2019
OP Ryhmän omat pääomat	12 277	12 570
Pääomalainat ja debentuurilainat	813	866
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-249	-349
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 370	-1 393
Vakuutusliiketoiminnan arvostuserot*	725	720
Suunniteltu voitonjako ja edellisen tilikauden maksamaton voitonjako	-113	-97
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät**	-223	-150
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-445	-402
Ryhmittymän omat varat yhteensä	11 415	11 766
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade***	8 017	7 132
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade*	1 297	1 386
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	9 314	8 518
Ryhmittymän vakavaraisuus	2 101	3 248
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	2 101	3 248
(omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	123	138

* Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden mukaiset arvostuserot ja arvio SCR:sta

** Eläkevastuun ylikate, käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

*** Kokonaisriski x 14,8 %, vertailuvuonna 14,5 %

Luvuissa on huomioitu siirtymäsäännökset.

Tuloslaskelma

Milj. €	Lilte	1-3/2020	1-3/2019
Korkokate	2	319	294
Vakuutusbate	3	131	109
Nettopalkkiotuotot	4	244	234
Sijoitustoiminnan nettotuotot	5	-140	145
Liiketoiminnan muut tuotot		107	9
Tuotot yhteensä		662	790
Henkilöstökulut		208	197
Poistot ja arvonalentumiset		65	59
Liiketoiminnan muut kulut	6	245	210
Kulut yhteensä		518	465
Saamisten arvonalentumiset	7	-105	-11
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-60	-64
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		151	-55
Tulos ennen veroja		129	194
Tuloverot		33	40
Tilikauden tulos		96	154
Jakautuminen:			
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta		94	153
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		2	1
Yhteensä		96	154

Laaja tuloslaskelma

Milj. €	Lilte	1-3/2020	1-3/2019
Kauden tulos		96	154
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)		75	-8
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Käypään arvoon arvostamisesta		-279	83
Rahavirran suojauksesta		48	70
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-151	56
Muuntoerot		0	0
Tuloverot			
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)		-15	2
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käypään arvoon arvostamisesta		56	-17
Rahavirran suojauksesta		-10	-14
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		30	-11
Kauden laaja tulos		-150	315
Kauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		-152	313
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		2	1
Yhteensä		-150	315

Tase

Milj. €	Litettieto	31.3.2020	31.12.2019
Käteiset varat		10 215	11 988
Saamiset luottolaitoksilta		237	246
Johdannaissopimukset	16	5 682	4 824
Saamiset asiakkailta		92 989	91 463
Sijoitusomaisuus		23 631	23 509
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		9 364	10 831
Aineettomat hyödykkeet		1 383	1 406
Aineelliset hyödykkeet		662	524
Muut varat		2 437	1 684
Verosaamiset		275	235
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät			314
Varat yhteensä		146 876	147 024
Velat luottolaitoksille		3 296	2 632
Johdannaissopimukset		4 148	3 316
Velat asiakkaille		69 460	68 289
Vakuutusvelka	8	9 739	9 476
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	9	9 395	10 862
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10	32 333	34 369
Varaukset ja muut velat		3 943	3 163
Verovelat		1 012	1 050
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 272	1 290
Myytäväinä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat			6
Velat yhteensä		134 598	134 454
Oma pääoma			
OP Ryhmän omistajien osuus			
Osuuspääoma			
Jäsenosuudet		207	209
Tuotto-osuudet		2 903	3 029
Käyvän arvon rahasto	11	-55	251
Muut rahastot		2 172	2 185
Kertyneet voittovarot		6 878	6 730
Määräysvallattomien omistajien osuus		172	166
Oma pääoma yhteensä		12 277	12 570
Velat ja oma pääoma yhteensä		146 876	147 024

Oman pääoman muutoslaskelma

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	3 241	7	2 183	6 157	11 588	154	11 742
Tilikaudenkauden laaja tulos		167	0	147	313	1	315
Tilikauden tulos				153	153	1	154
Muut laajan tuloksen erät		167		-6	160		160
Voitonjako				-47	-47	-3	-49
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-91				-91		-91
Rahastosirrot			1	-1			
Muut				0	0	22	22
Oma pääoma 31.3.2019	3 150	174	2 184	6 256	11 763	175	11 938

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	3 238	251	2 185	6 730	12 404	166	12 570
Tilikauden laaja tulos		-306		154	-152	2	-150
Tilikauden tulos				94	94	2	96
Muut laajan tuloksen erät		-306		60	-245		-245
Voitonjako				-19	-19		-19
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-128				-128		-128
Rahastosirrot			-14	14			
Muut				0	0	4	3
Oma pääoma 31.3.2020	3 110	-55	2 172	6 878	12 105	172	12 277

Rahavirtalaskelma

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	96	156
Oikaisu tiliikauden tulokseen	359	92
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 794	-1 673
Saamiset luottolaitoksilta	5	25
Johdannaisopimukset	-26	10
Saamiset asiakkailta	-1 618	-882
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	23	32
Sijoitusomaisuus	-259	-333
Muut varat	-918	-526
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	2 131	2 252
Velat luottolaitoksille	609	-38
Johdannaisopimukset	-25	-11
Velat asiakkaille	1 171	1 284
Vakuutusvelka	71	56
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitusopimuksista	-217	129
Varaukset ja muut velat	522	832
Maksetut tuloverot	-34	-48
Saadut osingot	24	19
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-219	798
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	0	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-18	-39
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	401	1
B. Investointien rahavirta yhteensä	383	-39
Rahoituksen rahavirta		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	6 897	9 405
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-8 702	-7 827
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	97	101
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-225	-192
Vuokrasopimusvelat	-9	
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 941	1 487
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-1 777	2 246
Rahavarat tilikauden alussa	12 168	12 423
Rahavarat tilikauden lopussa	10 391	14 669
Saadut korot	427	431
Maksetut korot	173	-216
Rahavarat		
Käteiset varat	10 215	14 566
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	176	103
Yhteensä	10 391	14 669

Segmenttiraportointi

Segmenttikohittaiset tiedot

Tulos tammi-maaliskuu 2020, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkokate	230	101	0	-17	6	319
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	0	0	0	0		
VakuutusKate			138		-6	131
Nettopalkkiotuotot	189	35	18	2	0	244
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2	9	-129	-6	-16	-140
Liiketoiminnan muut tuotot	8	8	2	259	-169	107
Tuotot yhteensä	429	153	28	238	-186	662
Henkilöstökulut	110	20	36	43	0	208
Poistot ja arvonalentumiset	14	5	14	33	-1	65
Liiketoiminnan muut kulut	190	63	64	103	-175	245
Kulut yhteensä	314	87	114	179	-176	518
Saamisten arvonalentumiset	-57	-47	0	-2	0	-105
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-51	-5	-5		0	-60
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)			150	0	1	151
Tulos ennen veroja	8	14	59	57	-9	129

Tulos tammi-maaliskuu 2019, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkokate	228	90	-3	-15	-7	294
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	0	-2	-3	4		
VakuutusKate			117		-8	109
Nettopalkkiotuotot	188	28	16	1	0	234
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-13	13	129	14	1	145
Liiketoiminnan muut tuotot	10	8	1	146	-156	9
Tuotot yhteensä	413	140	260	146	-169	790
Henkilöstökulut	111	17	33	35	0	197
Poistot ja arvonalentumiset	10	5	13	30	0	59
Liiketoiminnan muut kulut	181	53	65	75	-164	210
Kulut yhteensä	301	76	111	141	-164	465
Saamisten arvonalentumiset	-7	-5	0	0	0	-11
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-56	-4	-4		0	-64
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)			-57		2	-55
Tulos ennen veroja	49	56	88	5	-3	194

Tase 31.3.2020, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat	73	19	1 793	10 090	-1 760	10 215
Saamiset luottolaitoksilta	14 341	131	27	9 337	-23 600	237
Johdannaissopimukset	617	5 353	509	314	-1 111	5 682
Saamiset asiakkailta	68 468	25 078	0	408	-965	92 989
Sijoitusomaisuus	310	939	9 248	18 199	-5 066	23 631
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			9 364			9 364
Aineettomat hyödykkeet	42	218	788	338	-3	1 383
Aineelliset hyödykkeet	356	2	141	178	-14	662
Muut varat	285	494	1 132	720	-193	2 437
Verosaamiset	100	5	44	91	36	275
Varat yhteensä	84 593	32 239	23 046	39 675	-32 677	146 876
Velat luottolaitoksille	8 624	736		17 632	-23 697	3 296
Johdannaissopimukset	358	4 471	98	373	-1 153	4 148
Velat asiakkaille	55 673	11 067		5 154	-2 435	69 460
Vakuutusvelka			9 739			9 739
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitusopimuksista			9 395			9 395
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	12 637	1 125		18 661	-90	32 333
Varaukset ja muut velat	652	1 221	921	1 338	-189	3 943
Verovelat	490	4	126	392	-1	1 012
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-18	9	380	1 296	-395	1 272
Velat yhteensä	78 416	18 635	20 661	44 847	-27 960	134 598
Oma pääoma						12 277

Tase 31.12.2019, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat	71	19	1 506	11 891	-1 499	11 988
Saamiset luottolaitoksilta	12 785	130	23	9 577	-22 269	246
Johdannaissopimukset	507	4 384	379	468	-913	4 824
Saamiset asiakkailta	67 985	24 502	0	95	-1 118	91 463
Sijoitusomaisuus	316	1 006	9 798	17 626	-5 236	23 509
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			10 831			10 831
Aineettomat hyödykkeet	43	221	791	354	-3	1 406
Aineelliset hyödykkeet	355	2	134	43	-11	524
Muut varat	247	376	869	407	-216	1 684
Verosaamiset	103	4	45	39	42	235
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät				314		314
Varat yhteensä	82 411	30 645	24 376	40 814	-31 223	147 024
Velat luottolaitoksille	8 965	757		15 511	-22 601	2 632
Johdannaissopimukset	323	3 657	109	195	-968	3 316
Velat asiakkaille	54 434	11 290		4 664	-2 100	68 289
Vakuutusvelka			9 476			9 476
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitusopimuksista			10 862			10 862
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	11 574	1 441		21 449	-94	34 369
Varaukset ja muut velat	642	801	767	1 120	-167	3 163
Verovelat	483	5	201	363	-1	1 050
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-18	9	380	1 314	-395	1 290
Myytäväinä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat				6		6
Velat yhteensä	76 403	17 960	21 795	44 622	-26 326	134 454
Oma pääoma						12 570

Liitetaulukot

1. Laatumisperiaatteet
2. Korkokate
3. Vakuuskate
4. Nettopalkkiotuotot
5. Sijoitustoiminnan nettotuotot
6. Liiketoiminnan muut kulut
7. Saamisten arvonalentumiset
8. Vakuutusvelka
9. Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista
10. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
11. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
12. Annetut vakuudet
13. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
14. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
15. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
16. Johdannaissopimukset
17. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma
18. Lähipiiritapahtumat

Liite 1. Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin Osavuositarkastukset ja vuoden 2019 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Osavuositarkastus on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen osavuositarkastus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

OP Ryhmässä sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttämiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että OP Ryhmä turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

OP Ryhmä otti käyttöön vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyyden määritelmä. Ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. epätodennäköisen takaisinmaksun kriteerien perusteella, joita ovat esimerkiksi julkinen maksuhäiriö tai myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosentin. Ohjeistus myös laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi yli 90 päivää erääntyneille vastuille asetettua olennaisuusrajaa on madallettu vähittäisvastuissa 100 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista ja muissa kun vähittäisvastuissa 500 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6-12 kuukauden koeaika on päättynyt.

OP Ryhmä soveltaa EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyttömiä vastuiden määrää ja siten siirtoja arvonalentumisvaiheeseen 3. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi 44 miljoonaa euroa ja se kirjattiin kirjanpidollisen arvion muutoksena tulosvaikutteisesti. Saamisten arvonalentumiset esitetään liitetiedossa 7.

Vallilan kiinteistön myynti

OP Ryhmä luokitteli Vallilan kiinteistön vuoden 2019 kolmannella vuosineljänneksellä myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi. Vallilan kiinteistö käsittää Helsingin Vallilassa sijaitsevan korttelin, joka valmistui kokonaisuudessaan vuonna 2017.

OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta myi 31.1.2020 Vallilan kiinteistön eteläkorealais-suomalaiselle sijoittajaryhmälle, johon kuuluvat Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, NH Investment & Securities (NHIS) ja Shinhan Investment Corp. Kaupan arvo oli 480 miljoonaa euroa. Kiinteistön myynti paransi OP Ryhmän CET1-vakavaraisuutta 0,2 %-yksikköä. Kaupasta kirjattiin 96 miljoonan euron myyntivoitto OP Ryhmän vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen tulokseen. Myyntivoitosta 98 miljoonaa euroa kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin, lisäksi kaupasta kirjattiin kuluja 2 miljoonaa euroa liiketoiminnan muihin kuluihin. Myyntivoitto kirjattiin kokonaisuudessaan Muu toiminta -segmentille.

OP Ryhmä jatkaa toimintaansa kiinteistössä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella, ja kiinteistö kirjattiin käyttöoikeusomaisuuseränä taseeseen. IFRS 16 -standardin mukainen käyttöoikeusomaisuuserän arvo oli 138 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelka 225 miljoonaa euroa.

Laatimisperiaatteiden muutos vuonna 2019

OP Ryhmä otti käyttöön jaksotukseen perustuvan tuloutustavan korkokatto- ja korkoputkiluottojen johdannaisehtojen asiakasmarginaaliin vuoden 2019 neljännellä vuosineljänneksellä. Muutoksen vaikutus oikaistiin takautuvasti OP Ryhmän oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin. Lisäksi vuoden 2019 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen tuloslaskelmat ja taseet oikaistiin vastaamaan uutta tuloutuskäytäntöä. Muutoksella ei ollut vaikutusta segmenttiraportointiin. Muutoksesta on kerrottu tarkemmin vuoden 2019 tilinpäätöksessä ja tilinpäätöstiedotteessa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liite 2. Korkokate

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta		
Korot	1	0
Negatiiviset korot	5	6
Yhteensä	5	6
Saamiset asiakkailta		
Lainat	307	298
Rahoitusleasingsaamiset	8	6
Arvoltaan alentuneet lainat ja muut sitoumukset	0	0
Negatiiviset korot	4	3
Yhteensä	319	307
Saamistodistukset		
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	1
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	17	21
Jaksotettu hankintameno	0	0
Yhteensä	17	22
Johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus	-33	-26
Rahavirran suojaus	13	13
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	2	4
Muut	0	-5
Yhteensä	-18	-14
Muut	2	1
Yhteensä	325	322
Korkokulut		
Velat luottolaitoksille		
Korot	-1	2
Negatiiviset korot	14	17
Yhteensä	13	18
Velat asiakkaille	19	18
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	61	60
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalainat	0	0
Muut	11	11
Yhteensä	12	12
Johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus	-70	-61
Muut	-31	-31
Yhteensä	-101	-92
Muut	1	1
Yhteensä	5	17
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	319	305
Suojaavat johdannaiset	83	15
Suojauskohteiden arvonmuutokset	-84	-27
Korkokate yhteensä	319	294

Liite 3. Vakuutuskate

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019
Vahinkovakuutusmaksutuotot, netto		
Vakuutusmaksutulo	655	634
Jälleenvakuuttajien osuus	-7	-10
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-299	-288
Jälleenvakuuttajien osuus	12	12
Yhteensä	361	347
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto		
Maksetut korvaukset	-255	-293
Jälleenvakuuttajien osuus	5	9
Korvausvastuun muutos	12	41
Jälleenvakuuttajien osuus	3	-1
Yhteensä	-235	-244
Vahinkovakuutuksen muut erät	-2	-1
Henkivakuutuksen riskiliike	6	7
Vakuutuskate yhteensä	131	109

Liite 4. Nettopalkkiotuotot

Tammi-maaliskuu 2020, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Palkkiotuotot						
Luotonanto	28	11		1	0	40
Talletukset	0	0			0	1
Maksuliike	56	8		3	-3	64
Arvopapereiden välitys	1	8			0	9
Arvopapereiden liikkeeseenlasku		1		0	0	1
Rahastot	10	53	0	0	-27	36
Omaisuudenhoito	10	5		0	-2	13
Lainopilliset tehtävät	5	0			0	5
Takaukset	2	3		0	0	5
Asunnonvälitys	17					17
Vakuutusten välitys	40		15		-26	28
Henkivakuutuksen kuormitustulo			21			21
Sijoitussidonnaisten hallinnointipalkkioiden palautus			22			22
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			3		0	3
Muut	27	2		0	-21	8
Yhteensä	196	92	61	5	-80	274
Palkkiokulut						
Maksuliike	5	2	0	1	-3	5
Arvopapereiden välitys		3	0	0	0	3
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0	1		0	-1	0
Rahastot		27			-27	0
Omaisuudenhoito		2	0	0	0	3
Vakuustustoiminta	-2		42		-27	14
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			1		0	1
Muut	4	22	0	1	-23	4
Yhteensä	7	57	44	3	-80	30
Nettopalkkiotuotot yhteensä	189	35	18	2	0	244

Tammi-maaliskuu 2019, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Palkkiotuotot						
Luotonanto	28	10	0	1	0	39
Talletukset	0	0		0	0	1
Maksuliike	54	7		3	-3	60
Arvopapereiden välitys	0	6			-1	6
Arvopapereiden liikkeeseenlasku		2		0	0	2
Rahastot	7	48			-20	35
Omaisuudenhoito	8	6			-3	10
Lainopilliset tehtävät	6	0			0	6
Takaukset	2	3		0	0	5
Asunnonvälitys	16					16
Vakuutusten välitys	43		14		-28	30
Henkivakuutuksen kuorimitustulo			24			24
Sijoitussidonnaisten hallinnointipalkkioiden palautus			18			18
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			6		0	5
Muut	33	4		0	-27	9
Yhteensä	197	87	62	4	-83	267
Palkkiokulut						
Maksuliike	4	1	0	1	-3	3
Arvopapereiden välitys		3	0		-1	3
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0	1		0	0	1
Rahastot		23			-21	2
Omaisuudenhoito		2	0	0	0	3
Vakuutustoiminta	-3		43		-28	12
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			3			3
Muut	9	28	0	2	-32	7
Yhteensä	10	58	46	3	-83	34
Nettopalkkiotuotot yhteensä	188	28	16	1	0	234

Liite 5. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	13	18
Muut tuotot ja kulut	0	0
Myyntivoitot ja -tappiot	10	30
Valuutta-arvostusvoitot ja -tappiot	9	8
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset*	-5	1
Yhteensä	26	56
* Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) vakuutustoiminnan saamistodistuksista		
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Korkotuotot ja -kulut	2	1
Arvostusvoitot ja -tappiot	-5	3
Yhteensä	-4	4
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-5	7
Osingot ja voitto-osuudet	2	0
Yhteensä	-3	7
Johdannaiset		
Korkotuotot ja -kulut	26	22
Arvostusvoitot ja -tappiot	72	76
Yhteensä	98	97
Yhteensä	91	108
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikuttavasti		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	6	6
Arvostusvoitot ja -tappiot	-3	1
Yhteensä	3	6
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-171	70
Osingot ja voitto-osuudet	21	12
Yhteensä	-151	82
Yhteensä	-148	89
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	8	10
Arvostusvoitot ja -tappiot	-71	54
Yhteensä	-62	64
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	9	0
Osingot ja voitto-osuudet	-3	2
Yhteensä	6	2
Johdannaiset		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-18	-2
Yhteensä	-18	-2
Yhteensä	-74	64
Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	-131	261

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokratuotot	14	17
Arvostusvoitot ja -tappiot	4	7
Vastike- ja hoitokulut	-15	-16
Muut	-1	-2
<hr/>		
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	2	6
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot		
Lainat ja muut saamiset		
Korkotuotot	2	2
Korkokulut	-1	0
Myyntivoitot ja -tappiot	0	0
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	2	-1
<hr/>		
Lainat ja muut saamiset yhteensä	4	0
Vahinkovakuutuserät		
Diskonttauksen purkautuminen, vahinkovakuutukset	-5	-7
Henkivakuutuserät		
Korkohyvytykset asiakkaiden vakuutussäästöille	-21	-22
Korkotäydennysten muutos	-52	-39
Muut vakuutustekniset erät**	31	-110
<hr/>		
Yhteensä	-42	-170
** Muut vakuutustekniset erät sisältää muiden vakuutusteknistien varausten kuin korkotäydennysten muutokset.		
Osakkuusyhtiöt		
Käyvän arvon menetelmällä käsiteltävät	4	7
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät	3	-8
<hr/>		
Yhteensä	7	-2
<hr/>		
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	-140	145

Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019
ICT-kulut		
Tuotanto	70	53
Kehittäminen	36	28
Toimitilat	10	14
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	36	30
Ostetut palvelut	34	28
Tietoliikenne	11	9
Markkinointi	6	7
Yhteiskuntavastuu	2	2
Vakuutus- ja varmuuskulut	4	2
Muut	35	36
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	245	210

Kehittämismenot

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019
Kehittämisen ICT-kulut	36	28
Oman työn osuus	14	12
Kehittämisen kulut tuloslaskelmalla yhteensä	50	40
Aktivoidut ICT-menot	21	31
Aktivoitu oman työn osuus	3	3
Aktivoidut kehittämismenot yhteensä	24	34
Ennakkomaksut	8	
Kehittämismenot yhteensä	82	74
Poistot ja arvonalentumiset	45	38

Liite 7. Saamisten arvonalentumiset

Milj. €	1-3/2020	1-3/2019
Luotto- ja takaustappioiden poistetut saamiset	21	17
Palautukset poistetuista saamisista	-2	-2
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	85	-3
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamistodistuksista*	2	0
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	105	11

* Vakuutustoiminnan saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.3.2020

Vastuut	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Vähittäispankki	61 249	6 385	119	6 504	1 277	69 030
Yrityspankki	25 092	1 369	186	1 555	544	27 191
Saamiset asialkailta yhteensä	86 341	7 754	304	8 059	1 821	96 221
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja llimittit						
Vähittäispankki	5 831	304	1	305	16	6 152
Yrityspankki	4 978	320	85	405	81	5 464
Nostovarot ja llimittit yhteensä	10 809	624	86	710	97	11 616
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Vähittäispankki	2 946	73		73	15	3 034
Yrityspankki	6 816	110		110	104	7 030
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	9 762	182		182	119	10 064
Saamistodistukset						
Muu toiminta	13 077	98		98		13 175
Vakuutus	4 367	8		8	8	4 384
Saamistodistukset yhteensä	17 444	106		106	8	17 559
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	124 356	8 667	390	9 057	2 046	135 459

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.3.2020

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja llimittit*	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asialkailta						
Vähittäispankki	-20	-45	-2	-47	-238	-305
Yrityspankki	-31	-19	-1	-20	-289	-340
Saamiset asialkailta yhteensä	-51	-64	-3	-68	-526	-645
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Vähittäispankki	-1	-1		-1	0	-2
Yrityspankki	-3	-1		-1	-8	-12
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-4	-2		-2	-8	-14
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-4	-1		-1		-5
Vakuutus	-8	-1		-1	-6	-14
Saamistodistukset yhteensä	-12	-2		-2	-6	-19
Yhteensä	-66	-68	-3	-71	-540	-677

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.3.2020	Valhe 1	Valhe 2		Valhe 3		
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Yhteensä	
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Vähittäispankki	70 025	6 762	120	6 882	1 309	78 216
Yrityspankki	36 886	1 799	271	2 070	728	39 684
Tappiota koskeva vähennyserä						
Vähittäispankki	-21	-46	-2	-48	-238	-307
Yrityspankki	-33	-20	-1	-22	-296	-351
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Vähittäispankki	-0,03 %	-0,68 %	-1,53 %	-0,70 %	-18,15 %	-0,39 %
Yrityspankki	-0,09 %	-1,13 %	-0,49 %	-1,05 %	-40,70 %	-0,89 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	106 912	8 561	390	8 951	2 037	117 900
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-54	-67	-3	-70	-534	-658
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,05 %	-0,78 %	-0,81 %	-0,78 %	-26,21 %	-0,56 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	13 077	98		98		13 175
Vakuutus	4 367	8		8	8	4 384
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-4	-1		-1		-5
Vakuutus	-8	-1		-1	-6	-14
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,03 %	-0,96 %		-0,96 %		-0,04 %
Vakuutus	-0,17 %	-10,15 %		-10,15 %	-66,82 %	-0,32 %
Saamistodistukset yhteensä	17 444	106		106	8	17 559
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-12	-2		-2	-6	-19
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,07 %	-1,65 %		-1,65 %	-66,82 %	-0,11 %

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2019

Vastuut	Valhe 1	Valhe 2		Valhe 3		
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä	
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Vähittäispankki	60 605	6 778	173	6 951	909	68 464
Yrityspankki	25 103	1 388	306	1 693	384	27 180
Saamiset asiakkailta yhteensä	85 707	8 166	479	8 645	1 292	95 644
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja lillitit						
Vähittäispankki	5 218	354	7	361	11	5 589
Yrityspankki	4 674	318	151	470	60	5 204
Nostovarot ja lillitit yhteensä	9 892	673	158	830	71	10 793
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Vähittäispankki	2 775	94		94	12	2 881
Yrityspankki	7 011	1 216		1 216	70	8 297
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	9 786	1 309		1 309	82	11 178
Saamistodistukset						
Muu toiminta	12 259	93		93		12 352
Vakuutus	3 936	4		4	10	3 950
Saamistodistukset yhteensä	16 196	97		97	10	16 302
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	121 581	10 245	637	10 881	1 455	133 918

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvalheittain 31.12.2019

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuolliset nostovarajat ja lllmitit*	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Vähittäispankki	-16	-54	-3	-57	-188	-261
Yrityspankki	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Saamiset asiakkailta yhteensä	-40	-72	-6	-78	-436	-555
Taseen ulkopuolliset sitoumukset**						
Vähittäispankki	-1	-1		-1	0	-2
Yrityspankki	-2	-4		-4	-10	-16
Taseen ulkopuolliset sitoumukset yhteensä	-3	-5		-5	-10	-18
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-2	-1		-1		-3
Vakuutus	-4	-1		-1	-5	-10
Saamistodistukset yhteensä	-6	-1		-1	-5	-13
Yhteensä	-49	-79	-6	-85	-451	-585

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenvedo tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenvedo ja tunnusluvut 31.12.2019	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Yhteensä
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet			
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuolliset erät						
Vähittäispankki	68 597	7 226	180	7 406	931	76 934
Yrityspankki	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Tappiota koskeva vähennyserä						
Vähittäispankki	-17	-55	-3	-58	-188	-263
Yrityspankki	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Vähittäispankki	-0,02 %	-0,76 %	-1,67 %	-0,78 %	-20,22 %	-0,34 %
Yrityspankki	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuolliset erät yhteensä	105 386	10 148	637	10 784	1 445	117 615
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-43	-77	-6	-83	-446	-573
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,04 %	-0,76 %	-0,98 %	-0,77 %	-30,86 %	-0,49 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	12 259	93		93		12 352
Vakuutus	3 936	4		4	10	3 950
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-2	-1		-1		-3
Vakuutus	-4	-1		-1	-5	-10
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,02 %	-0,81 %		-0,81 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,09 %	-19,84 %		-19,84 %	-54,58 %	-0,24 %
Saamistodistukset yhteensä	16 196	97		97	10	16 302
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-6	-1		-1	-5	-13
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,04 %	-1,52 %		-1,52 %	-54,58 %	-0,08 %

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain 1–3/2020 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset aslakkalta ja taseen ulkopuoliset erät, mlj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Taplota koskeva vähennyserä 1.1.2020	44	83	446	573
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-2	13		11
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1		28	27
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	1	-7		-6
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-15	63	48
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	-3	-3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	4	1	1	6
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-5	-8	-4	-17
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	15	2	13	30
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennyksistä pienentymiset		0	-11	-11
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos	11	-14	88	85
Taplota koskeva vähennyserä 31.3.2020	55	70	534	658

Uuden maksukyvyttömyyden määrittelyn soveltamisen vaikutus

OP Ryhmä soveltaa ns. kaksivaiheista käyttöönottoa EBA:n ohjeistuksesta maksukyvyttömyyden määrittelyä, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määrittelyä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyttömyyden sopimusten määrää ja siten siirtoja vaiheeseen 3. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi 44 miljoonaa euroa.

Koronaviruspandemia (COVID-19)

Koronapandemian (COVID-19) aiheuttaman merkittävien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi EU-maat ovat ottaneet käyttöön erilaisia taloudellisia tukitoimia. Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on 2.4.2020 julkaissut ohjeet helpotuksiin COVID-19-pandemiasta johtuvien lyhennysvapaiden käsittelyyn vakavaraisuussäätelyssä esim. lainahoitojoustojen ja maksukyvyttömyyden soveltamiseen ennen 30.6.2020 (EBA/GL/2020/02 " Ohjeet COVID-19-kriisin vuoksi lainan takaisinmaksuihin sovellettavista lainsäädännöllisistä ja muista kuin lainsäädännöllisistä lykkäyksistä"). Helpotukset koskevat kuitenkin julkisen lainsäädännön kautta määrättyjä lyhennysvapaita tai pankkitoimialan yhteispäätöksellä sovittuja lyhennysvapaita, joita Suomessa ei ole toteutettu. Suomessa lainanantoon liittyvät talouden tukitoimet kohdistuvat Finnveran rahoitusvaltuuksien nostamiseen 12 miljardiin euroon. Näin ollen yritykset voivat hakea käyttöönsä koronakriisin yli selviämiseen Finnvera-takauksen avulla.

Finnveran takaukset tulevat vaikuttamaan ECL-laskennassa LGD-komponentin kautta pienentämään ECL:n määrää.

OP Ryhmä tarjoaa itsenäisesti asiakkailleen mahdollisuuden asuntoluottojen lyhennysvapaaseen 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitojoustot ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti.

Koronakriisi on huomioitu ECL-laskennassa päivittämällä makroekonomiset tekijät maaliskuun lopussa tehdyn arvion mukaisiksi ja antamalla heikolle skenaariolle suurempi paino: heikko 40 %, perus 50 % ja vahva 10 % (aiemmin heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %). Esimerkiksi BKT:n kasvun ennustetaan olevan v. 2020 -2,5 % – -6,0 % eri skenaarioissa ja v. 2021 2,1 % – 4,8 eri skenaarioissa ("V-muotoinen" taloudellisen elpymisen skenaario).

Lisäksi OP Ryhmä teki kohdistamattoman varauksen koronakriisin johdosta 31.3.2020 käsittelemättä olevista maksuohjelmanmuutoshakemuksista, joita ECL-laskentamalli ei ehtinyt vielä huomioidaan. Näistä arvioitiin toteutuvien lainanhoitojoustojen määrä ja niiden siirtyminen vaiheeseen 2 tai 3 sekä siitä aiheutuva ECL:n kasvu.

Koronakriisin vaikutus luottojen odotettavissa olevien luottotappioiden kasvuun oli yhteensä 29 miljoonaa euroa. Koronakriisin aiheuttamaan taloudelliseen kehitykseen liittyy vielä huomattavaa epävarmuutta.

Saamistodistukset, mlj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Taplota koskeva vähennyserä 1.1.2020	6	1	5	13
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	0		0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-1	-1
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	3	1	1	4
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0			0
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	2	0	1	3
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	1		0	1
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos	6	0	0	6
Taplota koskeva vähennyserä 31.3.2020	12	2	6	19

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2019 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	40	83	409	532
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-3	22		19
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-4		15	11
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	2	-11		-10
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-14	33	19
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		5	-16	-11
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	1		-2	-2
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	16	15	14	45
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-7	-14	-24	-44
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-1	-2	48	45
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset	0	0	-31	-31
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	4	0	37	41
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019	44	83	446	573
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 1-3/2019	-3	1	-1	-3

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	6	4	4	14
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	1		1
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		2	2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-2		-2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	2	0	0	2
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2	-2	-1	-4
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0	0	0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	0			0
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	0	-2	1	-1
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019	6	1	5	13
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 1-3/2019	0	-3	1	-1

Liite 8. Vakuutusvelka

MIJ. €	31.3.2020	31.12.2019
Korvausvastuu		
Eläemuotoinen korvausvastuu	1 565	1 571
Muu korvausvastuu	1 099	1 101
Korkotäydennys (vastuuvelan suojeien arvo)	31	-22
Yhteensä	2 695	2 650
Vakuutusmaksuvastuu	883	584
Henkivakuutuksen vakuutusvelka	6 161	6 242
Yhteensä	9 739	9 476

Liite 9. Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

MIJ. €	31.3.2020	31.12.2019
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	7 837	9 086
Sijoitussopimukset	1 558	1 776
Yhteensä	9 395	10 862

Liite 10. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

MIJ. €	31.3.2020	31.12.2019
Joukkovelkakirjalainat	9 838	12 657
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat (SNP)	1 659	1 156
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	13 164	12 097
Muut		
Sijoitustodistukset	111	
Yritystodistukset	7 615	9 716
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)*	-54	-101
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	32 333	34 369

* OP Ryhman hallussa olevat omat joukkovelkakirjalainat on netotettu velkaa vastaan.

Liite 11. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
MIJ. €	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	-5	-21	33	7
Käyvän arvon muutokset	101	62	87	250
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-18	-14		-32
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset		8		8
Siirrot korkokatteeseen			-17	-17
Laskennalliset verot	-17	-11	-14	-42
Päättävä tase 31.3.2019	62	24	89	174

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
MIJ. €	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	44	65	141	251
Käyvän arvon muutokset	-271	-145	63	-353
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-8	-10		-18
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset		3		3
Siirrot korkokatteeseen			-15	-15
Laskennalliset verot	56	30	-10	76
Päättävä tase 31.3.2020	-179	-56	180	-55

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli -68 miljoonaa euroa (314) ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen/-velka oli 14 miljoonaa euroa (-63). Katsauskauden aikana käyvän arvon rahastoon kirjattiin väliaikaisen poikkeusmenettelyn soveltamisen johdosta oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 14 miljoonaa euroa (71) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 165 miljoonaa euroa (15). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä katsauskauden aikana oli käyvän arvon rahastossa -7 miljoonaa euroa (2).

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 12. Annetut vakuudet

Milj. €	31.3.2020	31.12.2019
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	134	230
Luotot (covered bondien vakuutena)	14 475	14 551
Muut	4 306	3 496
Annetut vakuudet yhteensä*	18 914	18 277
Vakuudelliset johdannaisvelat	1 366	1 098
Vakuudelliset muut velat	2 601	2 209
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	13 184	12 097
Yhteensä	17 151	15 404

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 7,2 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,5 miljardia euroa on päivän sisäisen limiitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 13. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat

Varat, milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	10 215						10 215
Saamiset luottolaitoksilta	237						237
Johdannaisoimukset			4 764			918	5 682
Saamiset asiakkailta	92 989						92 989
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				9 364			9 364
Saamistodistukset	1	17 850	712	2 137	478		21 178
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	71	205	1 140		1 417
Muut rahoitusvarat	2 529						2 529
Rahoitusvarat							143 612
Muut kuin rahoitusvarat							3 263
Yhteensä 31.3.2020	105 972	17 851	5 547	11 706	1 618	918	146 876

Varat, milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	11 988						11 988
Saamiset luottolaitoksilta	246						246
Johdannaisoimukset			3 821			1 003	4 824
Saamiset asiakkailta	91 463						91 463
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				10 831			10 831
Saamistodistukset	3	16 695	1 415	2 216	466		20 795
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	77	254	1 248		1 580
Muut rahoitusvarat	1 884						1 884
Rahoitusvarat							143 612
Muut kuin rahoitusvarat							3 412
Yhteensä 31.12.2019	105 585	16 695	5 313	13 301	1 714	1 003	147 024

Velat, mlj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat Johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		3 296		3 296
Johdannaissopimukset	3 540		608	4 148
Velat asiakkaille		69 460		69 460
Vakuutusvelka		9 739		9 739
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	9 395			9 395
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		32 333		32 333
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 272		1 272
Muut rahoitusvelat		3 267		3 267
Rahoitusvelat				132 911
Muut kuin rahoitusvelat				1 688
Yhteensä 31.3.2020	12 935	119 368	608	134 598

Velat, mlj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat Johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		2 632		2 632
Johdannaissopimukset	2 887		429	3 316
Velat asiakkaille		68 289		68 289
Vakuutusvelka		9 476		9 476
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	10 862			10 862
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		34 369		34 369
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 290		1 290
Muut rahoitusvelat		2 578		2 578
Rahoitusvelat				132 812
Muut kuin rahoitusvelat				1 642
Yhteensä 31.12.2019	13 749	118 634	429	134 454

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli n. 503 (529) miljoonaa euroa Kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 14. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.3.2020, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	549	240	628	1 417
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	1 615	1 229	482	3 327
Sijoitussidonnaiset sopimukset	5 722	3 642	0	9 364
Johdannaissopimukset	7	5 667	8	5 682
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	11 813	5 091	947	17 850
Rahoitusinstrumentit yhteensä	19 706	15 869	2 066	37 640
Sijoituskiinteistöt			711	711
Yhteensä	19 706	15 869	2 777	38 352

Varojen käyvät arvot 31.12.2019, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	705	231	643	1 579
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	2 810	750	537	4 097
Sijoitussidonnaiset sopimukset	7 048	3 783	0	10 831
Johdannaissopimukset	22	4 728	74	4 824
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	13 980	1 827	888	16 695
Rahoitusinstrumentit yhteensä	24 565	11 319	2 143	38 027
Sijoituskiinteistöt			714	714
Yhteensä	24 565	11 319	2 857	38 741

Velkojen käyvät arvot 31.3.2020, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	5 741	3 654	0	9 395
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	5	4 137	6	4 148
Yhteensä	5 746	7 791	6	13 543

Velkojen käyvät arvot 31.12.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	7 068	3 794	0	10 862
Muut		12		12
Johdannaissopimukset	18	3 266	32	3 316
Yhteensä	7 086	7 072	32	14 190

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörssiissä listatuista osakeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki - konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Johdannaissopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	1 181	74	214	2 143
Tuloslaskelman nettotuotot	-496	-66	0	-561
Laajan tuloslaskelman nettotuotot	0		-3	-3
Hankinnat	42		5	47
Myyntit	-19		-1	-20
Siirrot tasoon 3	406		121	527
Siirrot tasosta 3	-4		-63	-68
Päätävä tase 31.3.2020	1 110	8	273	2 066

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannaissopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	32	32
Tuloslaskelman nettotuotot	-26	-26
Päätävä tase 31.3.2020	6	6

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.3.2020

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-467	-28	0	-496
Realisoitumattomat nettotuotot	-40		-3	-42
Nettotuotot yhteensä	-507	-28	-3	-538

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaissopimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisten arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkan maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2020 aikana.

Liite 15. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	31.3.2020	31.12.2019
Takaukset	851	711
Takuuvastuut	2 311	2 459
Luottolupaukset	12 818	13 180
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	300	333
Muut*	1 378	1 311
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	17 658	17 995

* Josta vahinkovakuutustoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 188 miljoonaa euroa (194)

Liite 16. Johdannaissopimukset
Johdannaiset yhteensä 31.3.2020

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset, josta	47 196	71 852	80 560	199 607	3 859	2 177
Keskusvastapuoliseltäselvittävät	13 325	38 323	45 375	97 024	73	52
Valuuttajohdannaiset	43 586	6 228	2 389	52 204	1 318	1 415
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	1	2		3		0
Luottojohdannaiset	58	1 664	112	1 835	8	26
Muut johdannaiset	316	380	11	708	40	83
Johdannaiset yhteensä	91 158	80 126	83 073	254 357	5 225	3 700

Johdannaiset yhteensä 31.12.2019

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset, josta	34 200	75 299	77 593	187 091	3 151	2 015
Keskusvastapuoliseltäselvittävät	10 791	36 126	42 208	89 126	52	53
Valuuttajohdannaiset	45 143	6 954	2 414	54 511	1 252	967
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	1	2		3	0	
Luottojohdannaiset	59	1 610	4 468	6 137	25	20
Muut johdannaiset	233	435	18	686	68	38
Johdannaiset yhteensä	79 636	84 299	84 493	248 427	4 496	3 041

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka muiden kuin kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten osalta esitetään taseessa muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliseltäselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoitettu taseessa.

Liite 17. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma

Vahinkovakuutus	31.3. 2020		31.12. 2019	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	459	12	547	14
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	455	12	541	14
Johdannaiset***	4	0	6	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 604	69	2 644	70
Valtiot	476	13	447	11
Investment Grade	1 570	41	1 669	42
Kehittyvät markkinat ja High Yield	282	7	253	6
Strukturoidut sijoitukset****	277	7	275	7
Osakkeet yhteensä	376	10	426	11
Suomi	75	2	116	3
Kehittyneet markkinat	162	4	172	4
Kehittyvät markkinat	65	2	67	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	6	0	6	0
Pääomasijoitukset	68	2	65	2
Vaihtoehtoliset sijoitukset yhteensä	35	1	35	1
Hedge fund -rahastot	35	1	35	1
Kiinteistö-sijoitukset yhteensä	313	8	300	8
Suorat kiinteistöt	160	4	159	4
Epasuorat kiinteistösijoitukset	153	4	141	4
Yhteensä	3 787	100	3 952	104

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Henkivakuutus	31.3. 2020		31.12. 2019	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	572	16	386	11
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	569	16	381	11
Johdannaiset***	3	0	5	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 305	65	2 555	71
Valtiot	420	12	516	15
Investment Grade	1 398	40	1 548	44
Kehittyvät markkinat ja High Yield	199	6	200	6
Strukturoidut sijoitukset****	288	8	290	8
Osakkeet yhteensä	364	10	406	11
Suomi	68	2	105	3
Kehittyneet markkinat	154	4	156	4
Kehittyvät markkinat	58	2	61	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	3	0	3	0
Pääomasijoitukset	81	2	81	2
Vaihtoehtoliset sijoitukset yhteensä	41	1	41	1
Hedge fund -rahastot	41	1	41	1
Kiinteistö-sijoitukset yhteensä	243	7	231	6
Suorat kiinteistöt	95	3	93	3
Epasuorat kiinteistösijoitukset	148	4	138	4
Yhteensä	3 525	100	3 619	100

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Liite 18. Lähipiiritapahtumat

OP Osuuskunnan hallintomalliuudistuksen 1.1.2020 johdosta lähipiirin määritelmä päivitettiin ja uusi hallitus lisättiin lähipiiriin. Jatkossa käytetään myös IAS 24 -standardin mukaista termiä johdon avainhenkilöt hallintohenkilöiden sijaan.

OP Ryhmän lähipiiri muodostuu OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP Ryhmän johdon avainhenkilöihin luetaan OP Ryhmän pääjohtaja, OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenet ja suoraan pääjohtajalle raportoivat johtajat sekä OP Osuuskunnan hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet. Johdon avainhenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2019 jälkeen.

Taloudellinen informaatio 2020

Puolivuosikatsaus 1.1.–30.6.2020	21.7.2020
Osavuosisikatsaus 1.1.–30.9.2020	22.10.2020

OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti 1.1.–31.3.2020	Viikko 19
OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti 1.1.–30.6.2020	Viikko 31
OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti 1.1.–30.9.2020	Viikko 44

Helsingissä 28.4.2020

OP Osuuskunta Hallitus

Lisätiedot:

Pääjohtaja Timo Ritakallio, puh. 010 252 4500

Talous- ja rahoitusjohtaja Vesa Aho, puh. 010 252 1427

Viestintä- ja vastuullisuusjohtaja Tuuli Kousa, puh. 010 252 2957

www.op.fi